

**GMINNY OŚRODEK POMOCY
SPOŁECZNEJ W RUDNIKU**

**Ocena zasobów pomocy społecznej
za rok 2022**

Autorzy:

Beata Kozłowska

Joanna Śliwa

Katarzyna Szewczyk

Ewa Kielech

SPIS TREŚCI

STRONA

1	Wprowadzenie	3
2	Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	3
3	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	11
3.1	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS oraz MOPS, MOPR	37
4	Inne rodzaje pomocy i świadczeń	40
5	Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	50
6	Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	60
6.1	Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	64
6.2	Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej	64
7	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	64
8	Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	67
9	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	67
10	Wnioski końcowe	67

1. Wprowadzenie

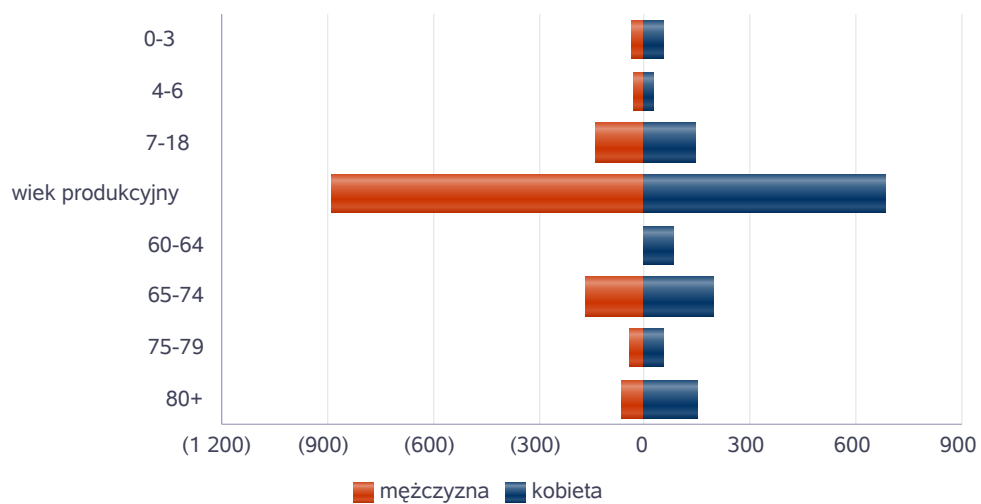
Zgodnie z art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina i powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno-demograficznej, która w szczególności winna obejmować: infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe, nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej oraz informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Niniejsza analiza opisuje ww. sytuację w gminie Rudnik. Jest to gmina wiejska, leżąca w powiecie krasnostawskim. Gmina Rudnik graniczy z gminami: Gorzków, Izbica, Nielisz, Turobin, Sulów, Żółkiewka. Siedzibą gminy jest Rudnik. Powierzchnia Gminy Rudnik wynosi 88,53 km², co stanowi 8,29 % powierzchni powiatu, 0,35 % powierzchni województwa. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 33 osób/km². Poniżej prezentujemy szczegółowe dane o: sytuacji demograficznej, rynku pracy, infrastrukturze społecznej, korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach pomocy społecznej, zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, kadrze pomocy społecznej, środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego, aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia Gminy Rudnik.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Według stanu na 30 grudnia 2022 roku, liczba ludności gminy Rudnik wyniosła 2 961 osób, z czego 50,22 % stanowiły kobiety, a 49,78 % mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 4,94 % ludności powiatu. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 14,15 %, osoby w wieku produkcyjnym 58,78 %, a w wieku poprodukcyjnym 26,29 %. W latach 2021-2022 liczba ludności spadła o 0,99 %. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wyniosła 171 w tym 44,44 % stanowiły kobiety, 55,56 % mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych wyniósł 66 %. W zasobach infrastruktury społecznej gminy brak jest żłobków. Na terenie są 2 przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach, do których łącznie w roku szkolnym 2021/2022 uczęszczało 52 dzieci. Na terenie gminy nie funkcjonują opiekunowie dzienni. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące demografii (liczbę ludności w podziale na płeć i grupy wiekowe), rynku pracy (liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale, liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej) i infrastruktury społecznej (liczba żłobków, liczba opiekunów dziennych, liczba miejsc w żłobkach, liczba dzieci którym nie przyznano miejsca) oraz w formie tabelarycznej informacje o infrastrukturze społecznej zawierające dane własne jednostki dotyczące: liczby mieszkań komunalnych, socjalnych, liczby osób oczekujących na mieszkania komunalne i socjalne, liczby wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego, liczby klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów oraz liczby hospicjów na terenie Gminy Rudnik.

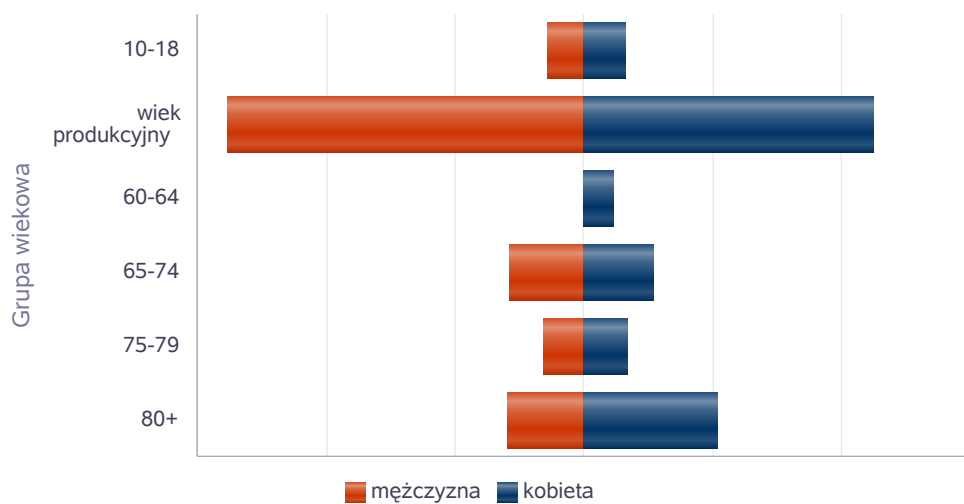
Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci		
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
0-3	37	52
4-6	29	28
7-18	140	147
wiek produkcyjny	887	682
60-64		84
65-74	168	199
75-79	44	56
80+	63	153

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci



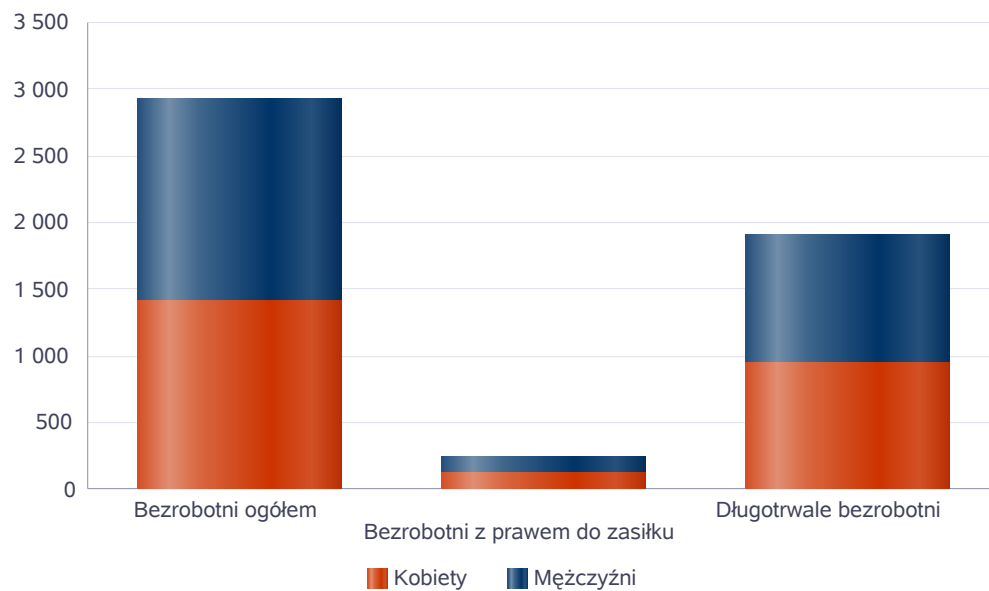
Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci		
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
10-18	85	94
wiek produkcyjny	832	670
60-64		69
65-74	176	160
75-79	96	100
80+	179	308

Prognozowana liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci



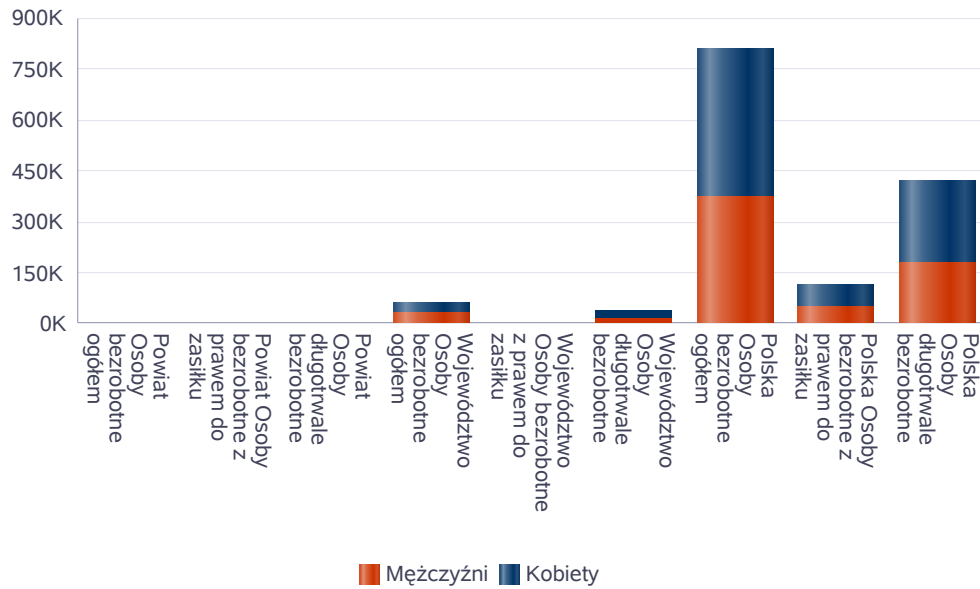
Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku (poziom powiatu)

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	2 920	1 505	1 415
Bezrobotni z prawem do zasiłku	249	130	119
Długotrwale bezrobotni	1 910	968	942



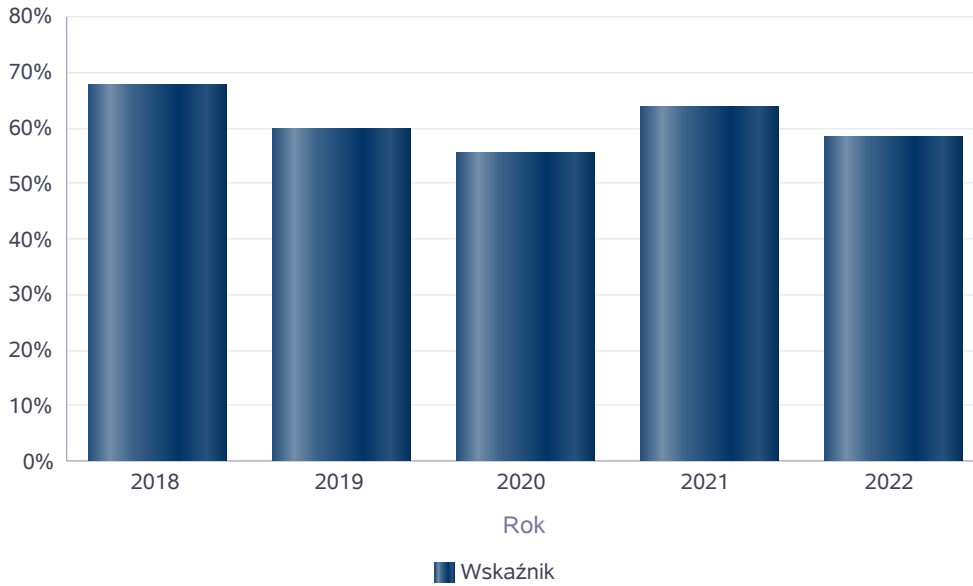
Wykres prezentuje liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale oraz liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, ogółem i w podziale na płeć.

Status	Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	1 415	1 505	30 982	30 270	435 508	375 290
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	119	130	3 146	2 799	65 105	50 187
Osoby długotrwale bezrobotne	942	968	18 929	16 716	237 119	181 721



Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

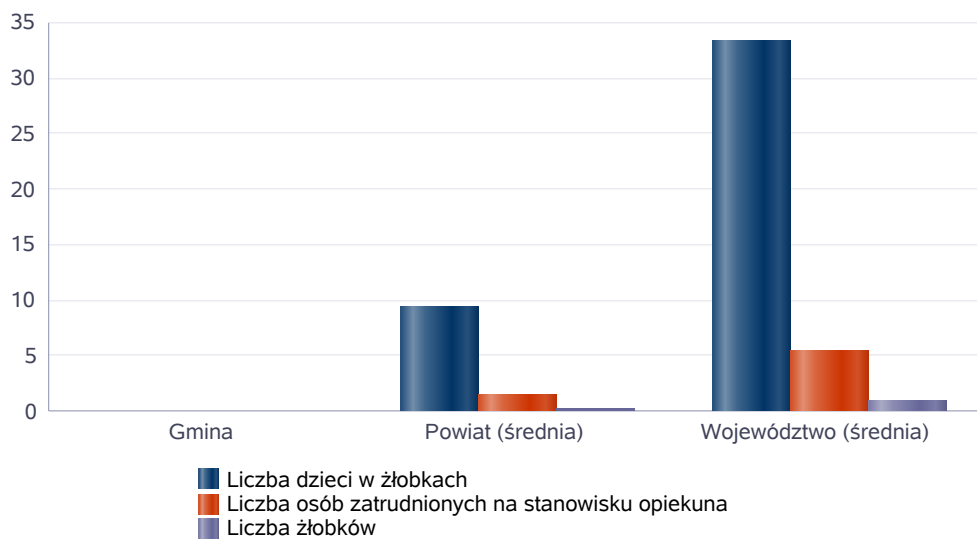
Rok	Wskaźnik
2018	67%
2019	60%
2020	55%
2021	63%
2022	58%



Liczba placówek i miejsc dla dzieci

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbowa
Gmina	Liczba dzieci w żłobkach	0,00
Gmina	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	0,00
Gmina	Liczba żłobków	0,00
Powiat (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	9,30
Powiat (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	1,40
Powiat (średnia)	Liczba żłobków	0,30
Województwo (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	33,23
Województwo (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	5,49
Województwo (średnia)	Liczba żłobków	0,94

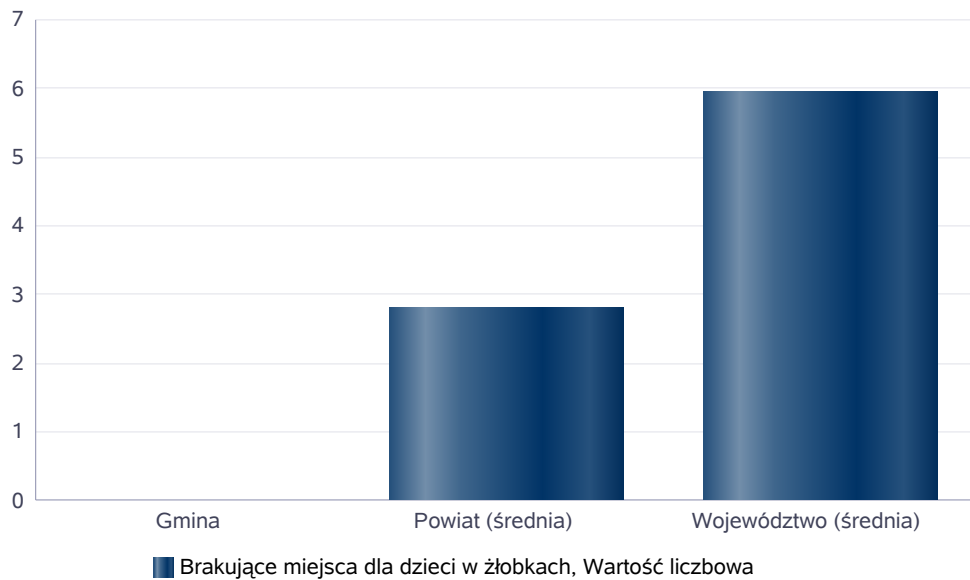
Infrastruktura opieki nad dziećmi



Liczba placówek i miejsc dla dzieci

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbowa
Gmina	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	0,00
Powiat (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	2,80
Województwo (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	5,94

Infrastruktura opieki nad dziećmi



INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023*
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	0	0	0
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	0	0	0
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	0	0	0
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	0	0	0
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	0	0	0
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	0	0	0
Liczba hospicjów	7	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	X	X	X

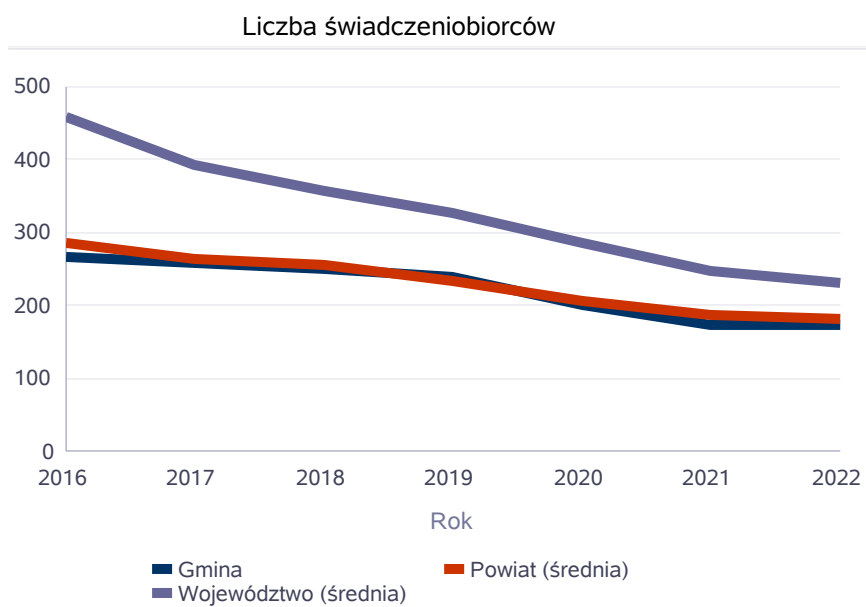
* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny "Rok oceny 2022". Niniejsza instrukcja dotyczy wypełniania wszystkich tabel OZPS.

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Pomoc i wsparcie w gminie Rudnik z pomocy społecznej w 2022 roku uzyskało 308 osób w rodzinach, co stanowiło 10,40 % wszystkich mieszkańców gminy. W roku oceny, w stosunku do 2021 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 10 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 5 rodzin. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 106 osób, co oznaczało spadek w stosunku do roku 2021 o 2 osoby. W gminie Rudnik najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez Ośrodek Pomocy Społecznej w 2021 roku było kolejno: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć, wskaźnika deprivacji lokalnej, liczby długotrwale korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć i grupy wiekowe, liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, liczby osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, liczby rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego, wskaźnika pracy socjalnej, liczby rodzin korzystających z interwencji kryzysowej, wskaźnika kontraktu socjalnego w podziale na typy, wskaźnika projektów socjalnych.

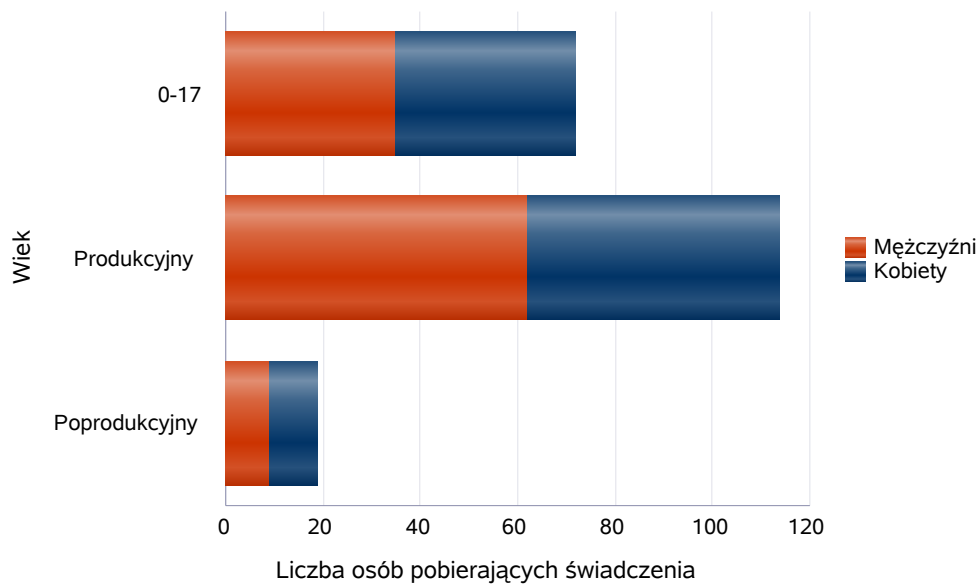
Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

	Liczba świadczeniobiorców						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina	266	258	250	239	201	174	173
Powiat (średnia)	286	265	256	235	206	188	181
Województwo (średnia)	460	393	358	326	286	247	230



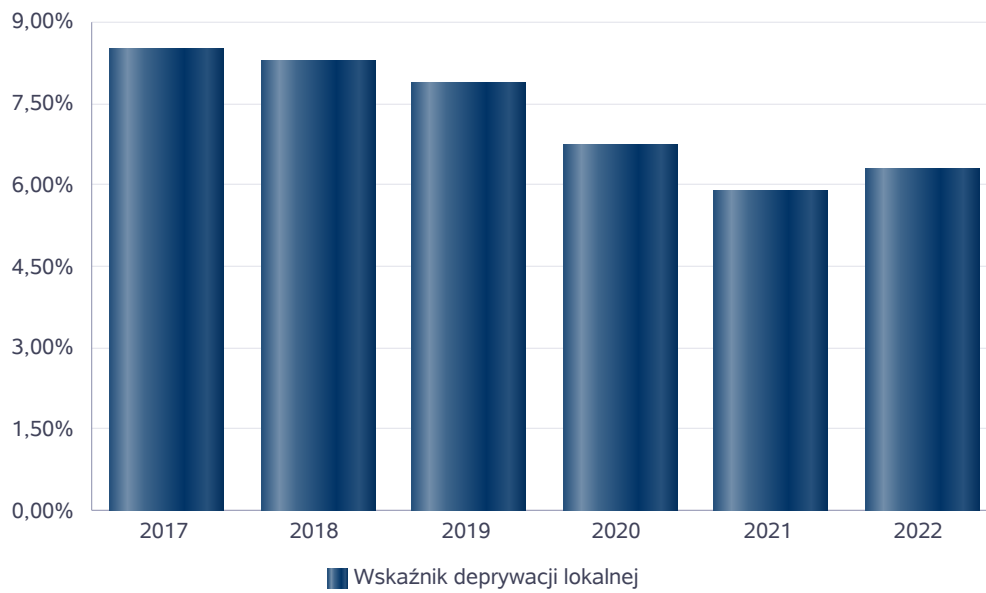
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń

Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	72	37	35
Produkcyjny	114	52	62
Poprodukcyjny	19	10	9



Wskaźnik deprivacji lokalnej

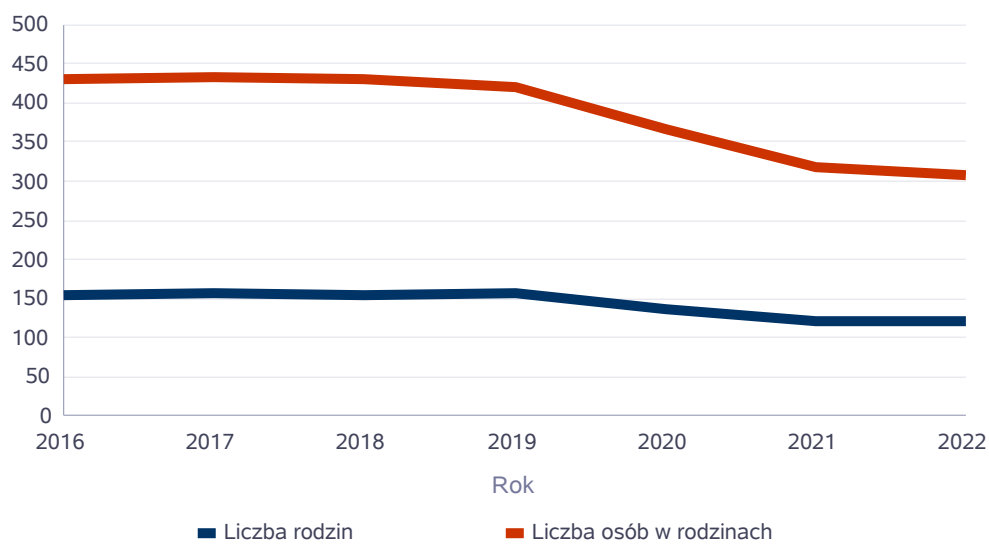
Rok	Wskaźnik deprivacji lokalnej
2017	8,50%
2018	8,28%
2019	7,86%
2020	6,73%
2021	5,89%
2022	6,28%



Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	154	431
2017	158	432
2018	154	430
2019	156	420
2020	136	366
2021	120	318
2022	120	308

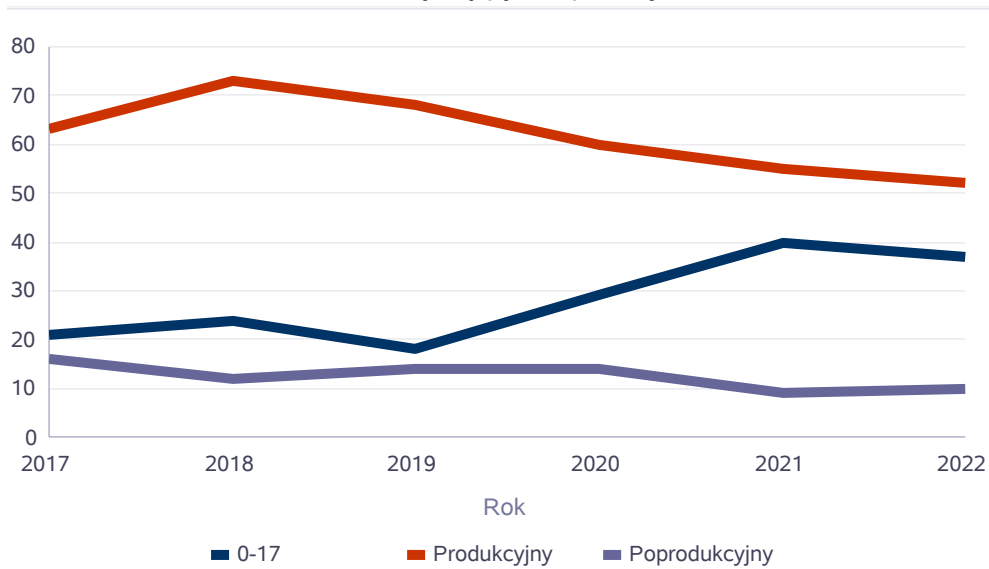
Korzystający z pomocy społecznej



Liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej

Poziom	Wiek	Liczba kobiet korzystających z pomocy					
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rudnik (lubelskie)	0-17	21	24	18	29	40	37
	Produkcyjny	63	73	68	60	55	52
	Poprodukcyjny	16	12	14	14	9	10
Powiat (średnia)	0-17	60	59	53	49	43	42
	Produkcyjny	90	81	71	66	60	60
	Poprodukcyjny	26	26	26	23	18	15
Województwo (średnia)	0-17	88	80	70	59	47	50
	Produkcyjny	107	95	86	80	70	64
	Poprodukcyjny	38	40	40	35	33	30

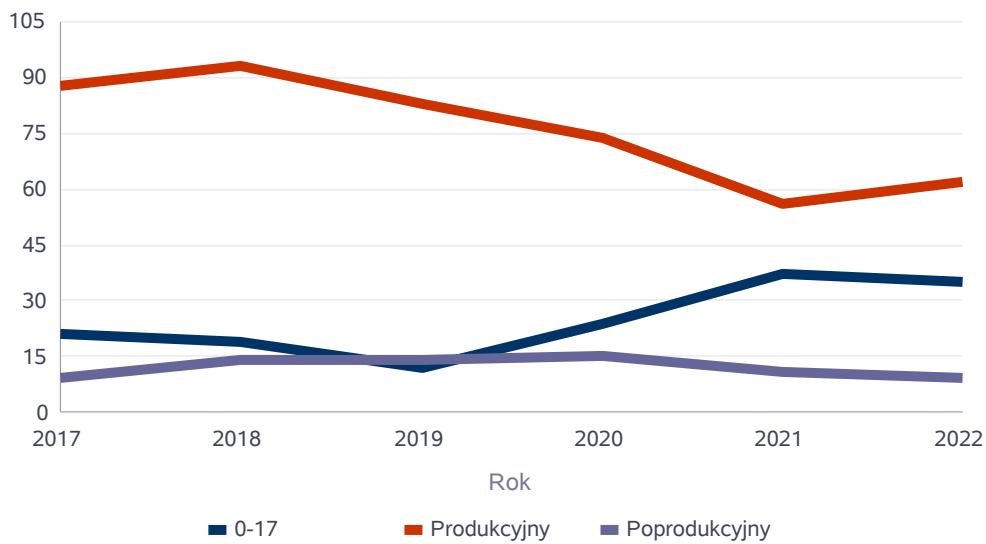
Liczba kobiet korzystających z pomocy



Liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej

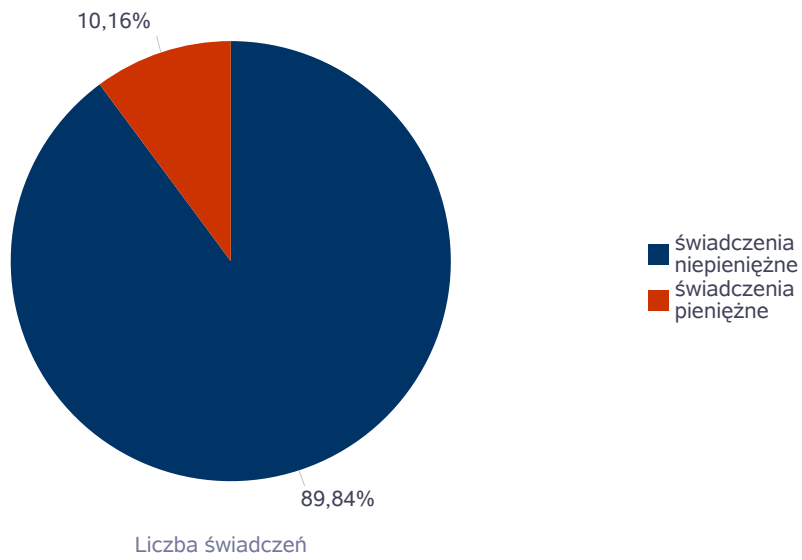
Poziom	Wiek	Liczba mężczyzn korzystających z pomocy					
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rudnik (lubelskie)	0-17	21	19	12	24	37	35
	Produkcyjny	88	93	83	74	56	62
	Poprodukcyjny	9	14	14	15	11	9
Powiat (średnia)	0-17	67	62	54	51	47	48
	Produkcyjny	108	102	94	91	84	79
	Poprodukcyjny	10	11	11	11	9	8
Województwo (średnia)	0-17	94	84	75	62	50	53
	Produkcyjny	124	112	104	101	94	83
	Poprodukcyjny	14	15	15	15	15	14

Liczba mężczyzn korzystających z pomocy



Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej

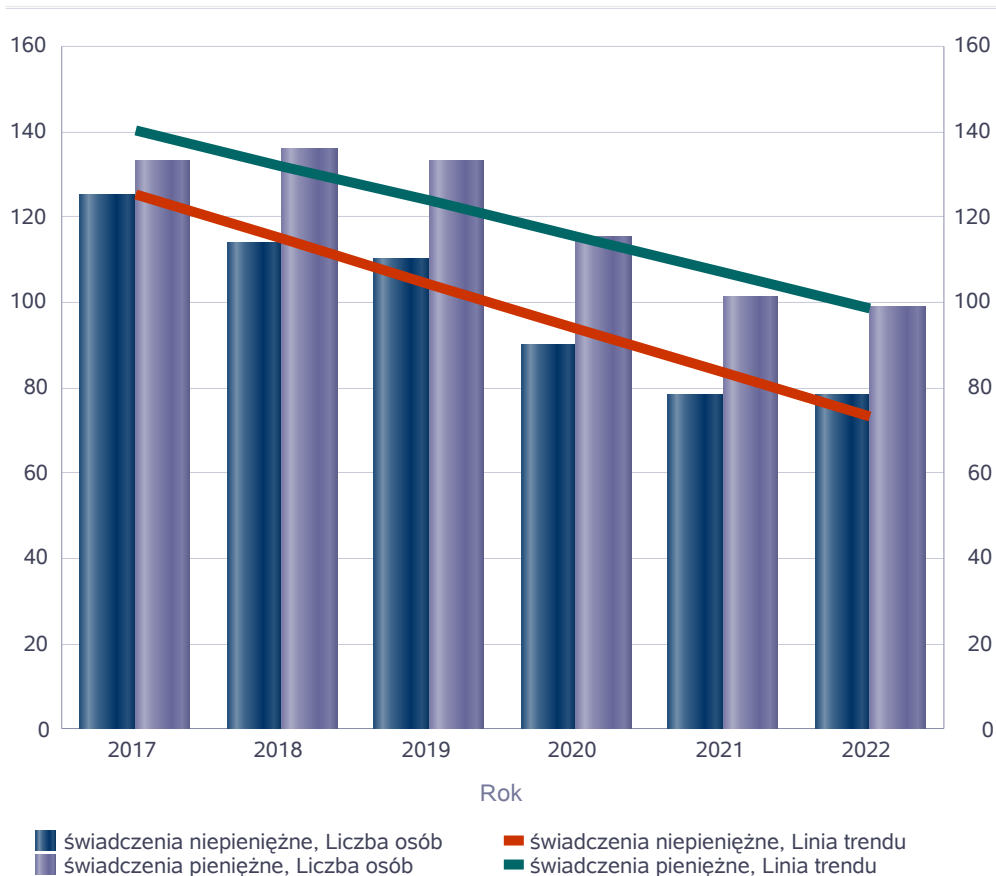
Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
świadczenia niepieniężne	7 440
świadczenia pieniężne	841



Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
świadczenia niepieniężne	125	114	110	90	78	78
świadczenia pieniężne	133	136	133	115	101	99

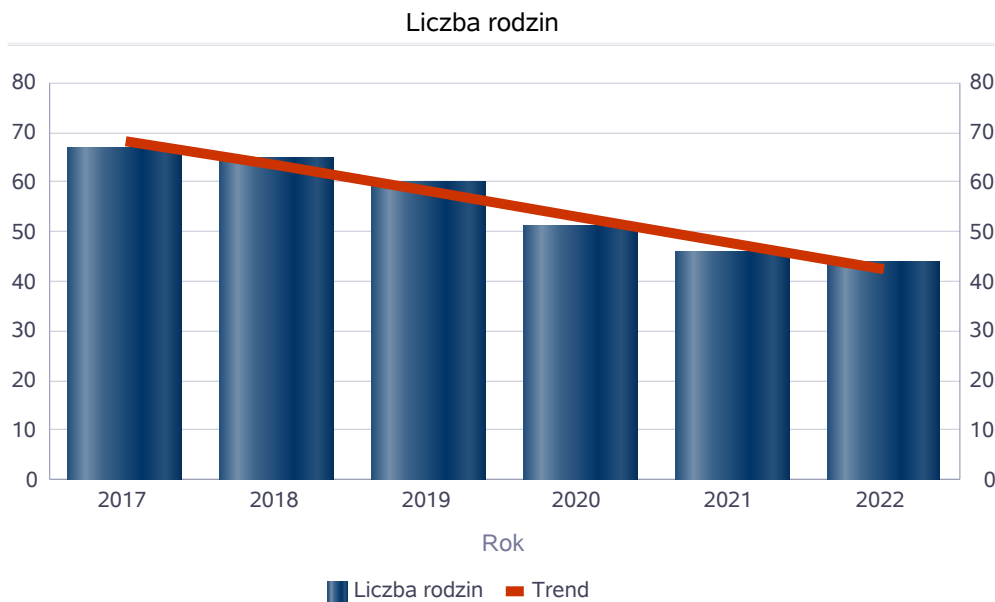
Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych



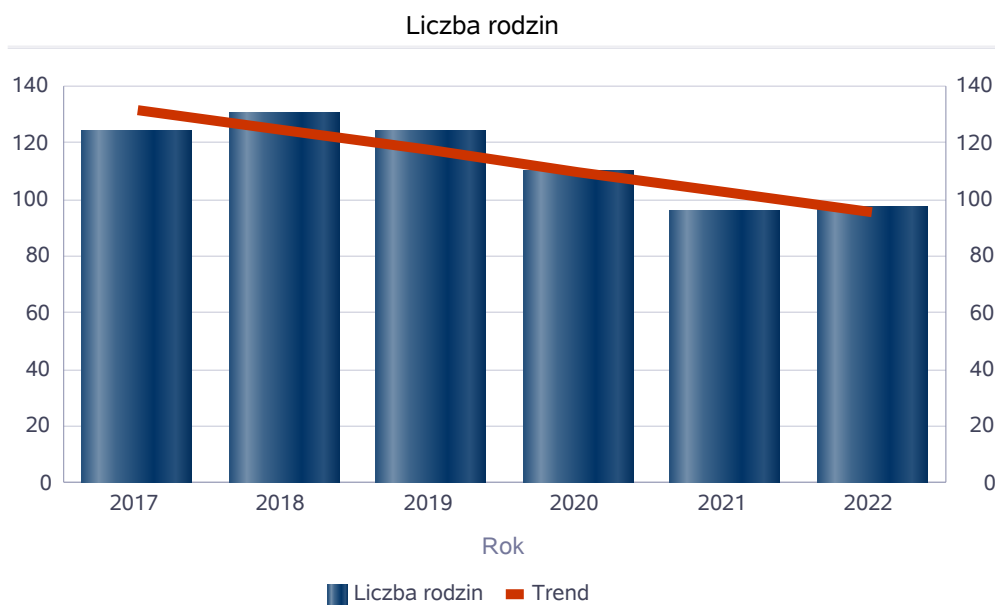
Liczba rodzin korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
świadczenia niepieniężne	67	65	60	51	46	44
świadczenia pieniężne	124	130	124	110	96	97

świadczenia niepieniężne



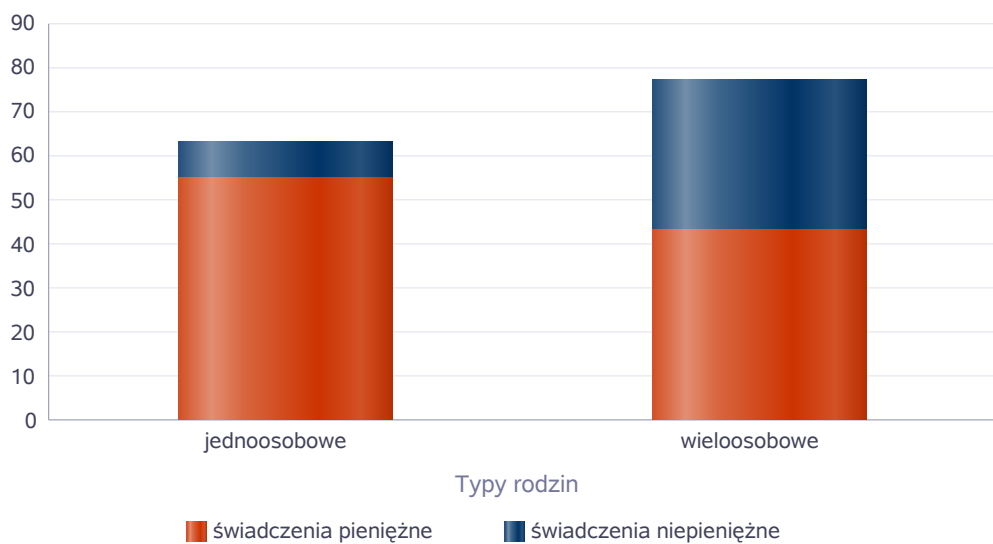
świadczenia pieniężne



Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin

Typy rodzin	Liczba rodzin pobierających świadczenia		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
jednoosobowe	59	55	8
wielooosobowe	60	43	34

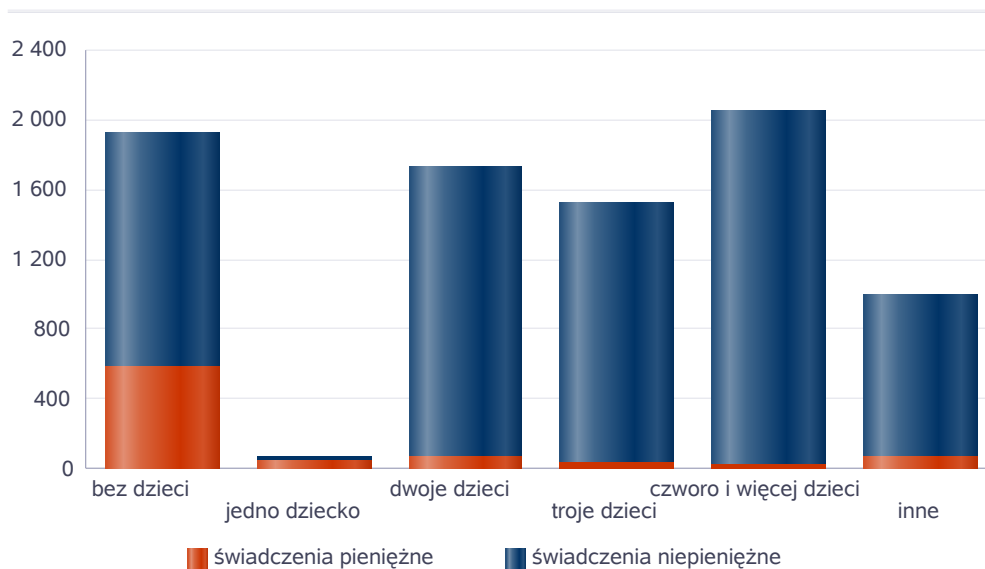
Liczba rodzin pobierających świadczenia



Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci

Typ rodziny	Liczba świadczeń		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
bez dzieci	1919	588	1331
jedno dziecko	72	53	19
dwoje dzieci	1730	70	1660
troje dzieci	1517	35	1482
czworo i więcej dzieci	2046	24	2022
inne	997	71	926

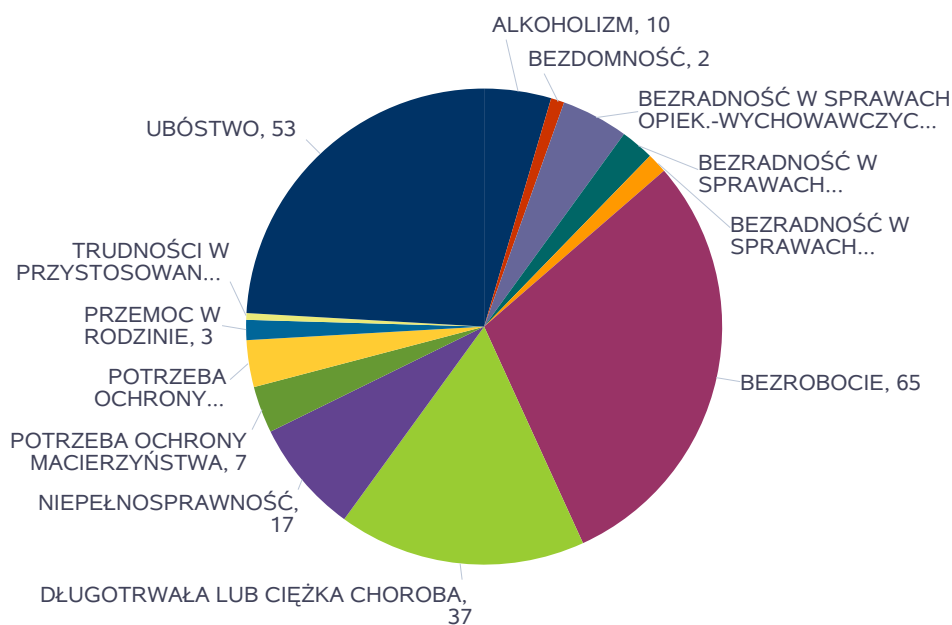
Liczba świadczeń



Powody udzielania pomocy rodzinom

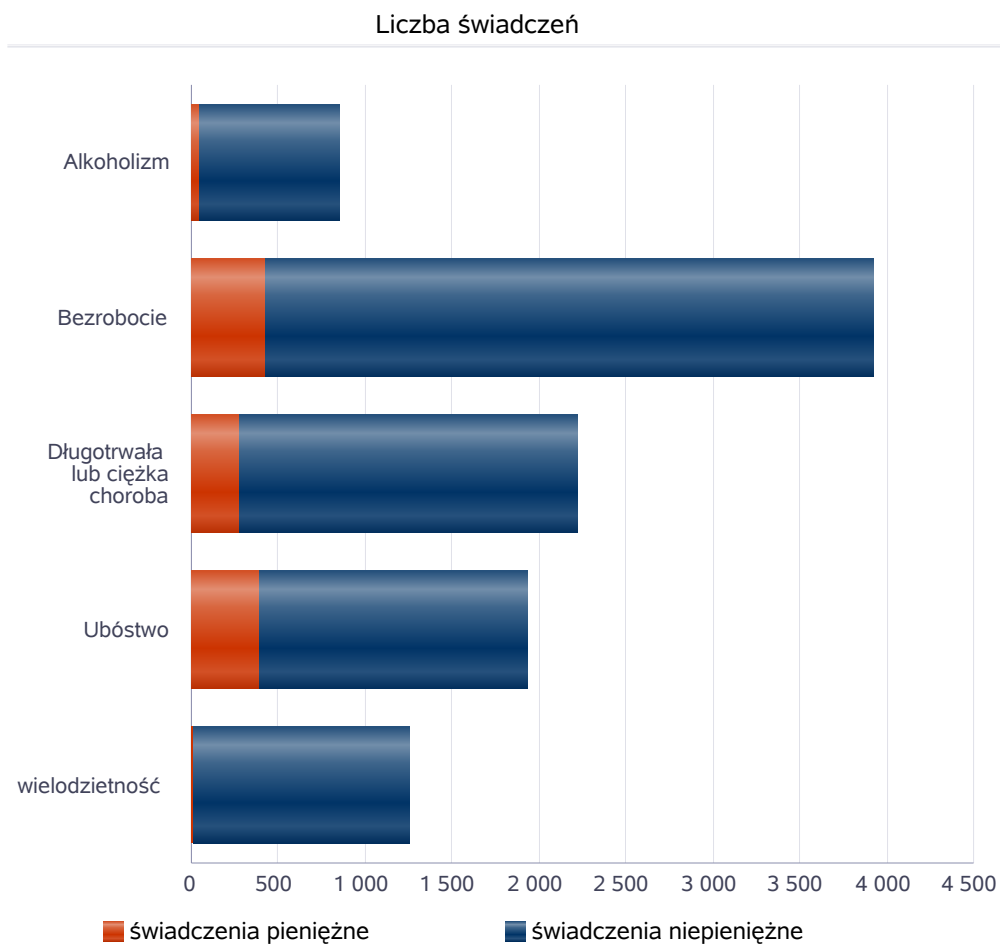
Powody udzielenia pomocy i wsparcia - ranking	LICZBA RODZIN OGÓŁEM
BEZROBOCIE	65
UBÓSTWO	53
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	37
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	17
ALKOHOLIZM	10
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	10
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	7
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI	7
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	5
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIELODZIETNE	3
PRZEMOC W RODZINIE	3
BEZDOMNOŚĆ	2
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	1

Powody udzielenia pomocy i wsparcia



Główne powody przyznania świadczeń w roku

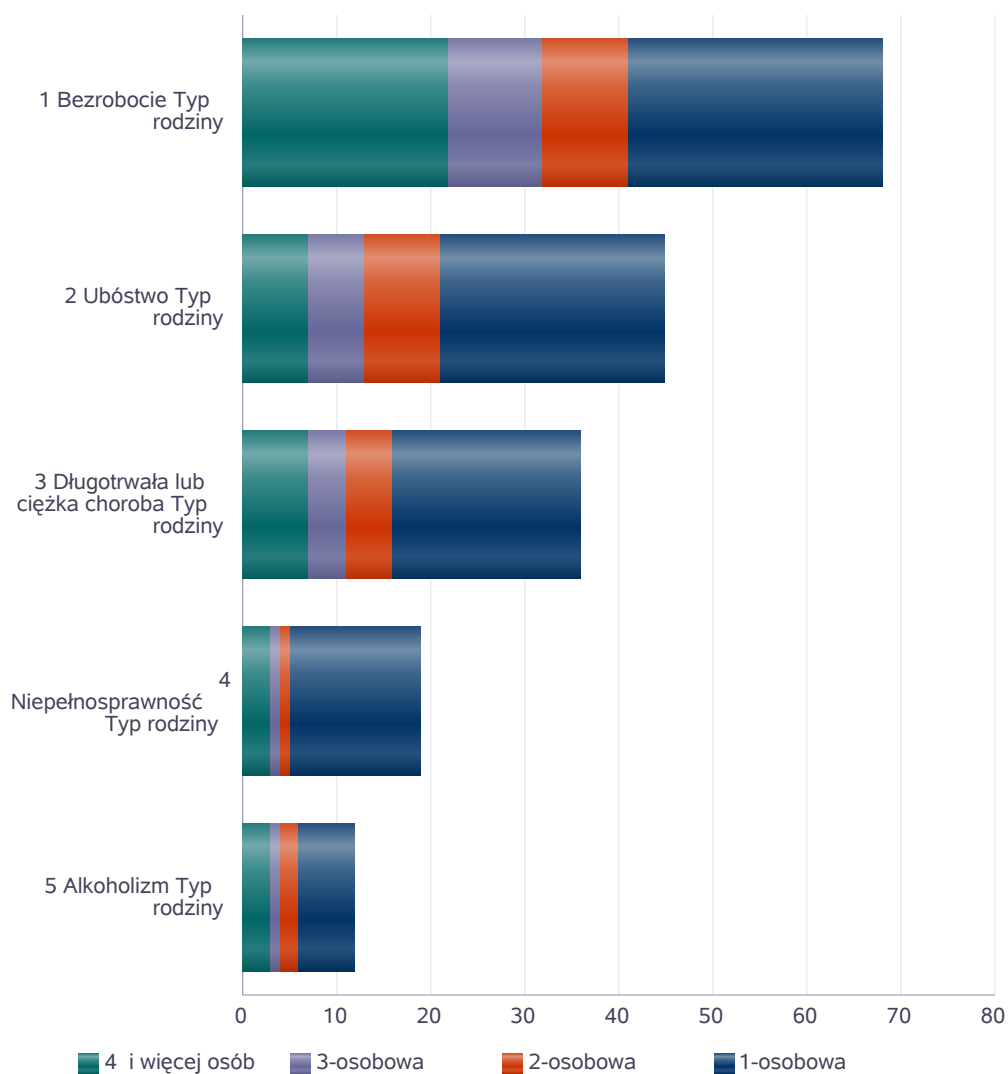
Powód przyznania	Ogółem	Liczba świadczeń	
		świadczenia niepieniężne	świadczenia pieniężne
Bezrobocie	3 925	3 494	431
Długotrwała lub ciężka choroba	2 222	1 947	275
Ubóstwo	1 933	1 537	396
wielodzietność	1 260	1 248	12
Alkoholizm	851	801	50



Główne powody przyznawania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych

Powód przyznania	Ogółem	Typ rodziny	Typ rodziny	Typ rodziny	Typ rodziny
		1-osobowa	2-osobowa	3-osobowa	4 i więcej osób
Bezrobocie	68	27	9	10	22
Ubóstwo	45	24	8	6	7
Długotrwała lub ciężka choroba	36	20	5	4	7
Niepełnosprawność	19	14	1	1	3
Alkoholizm	12	6	2	1	3

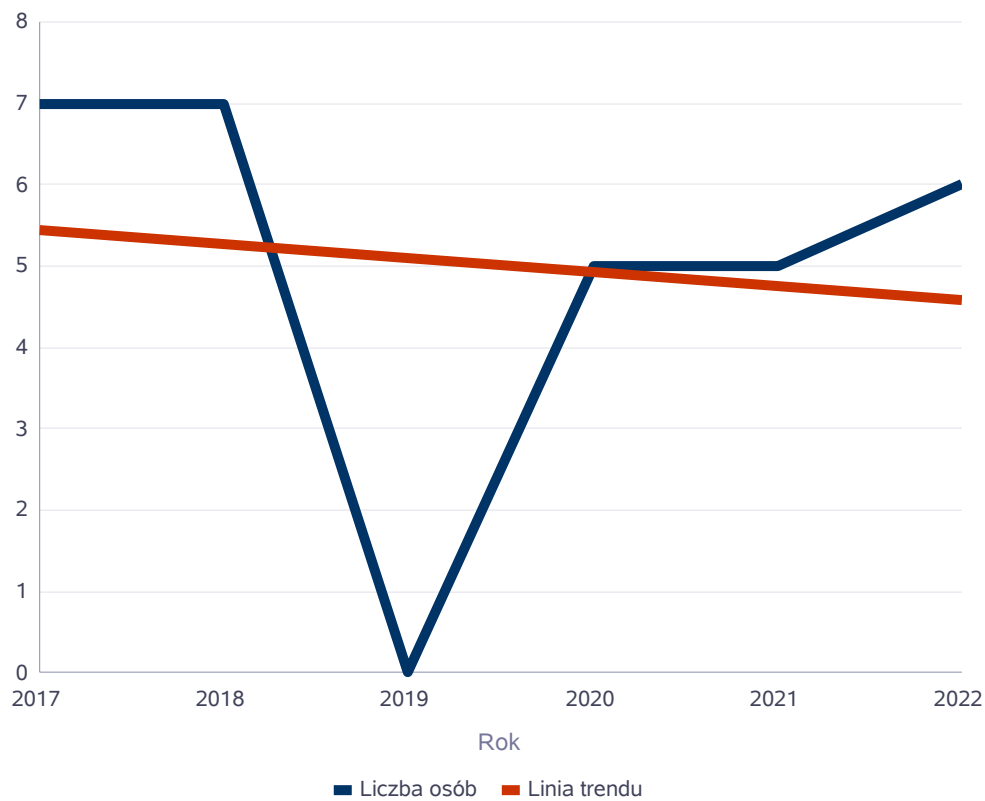
Liczba rodzin pobierających świadczenia wg powodów



Liczba osób korzystających ze usług opiekuńczych

Rok	Liczba osób
2017	7
2018	7
2019	0
2020	5
2021	5
2022	6

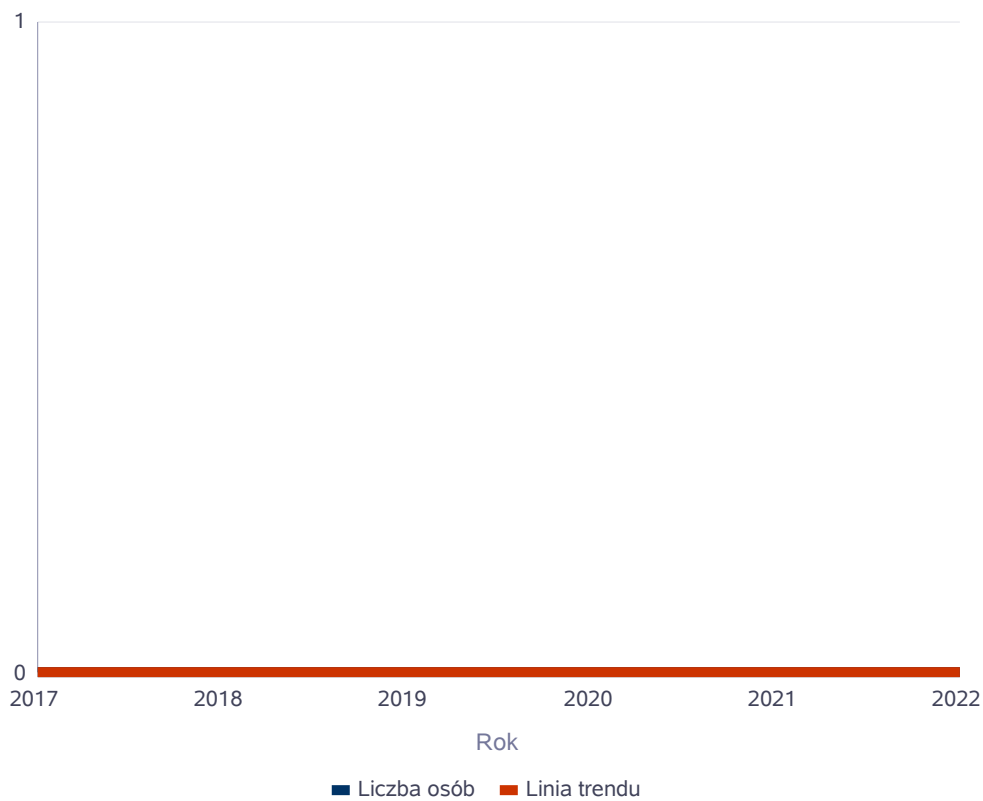
Liczba osób



Liczba osób korzystających z specjalistycznych usług opiekuńczych

Rok	Liczba osób
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

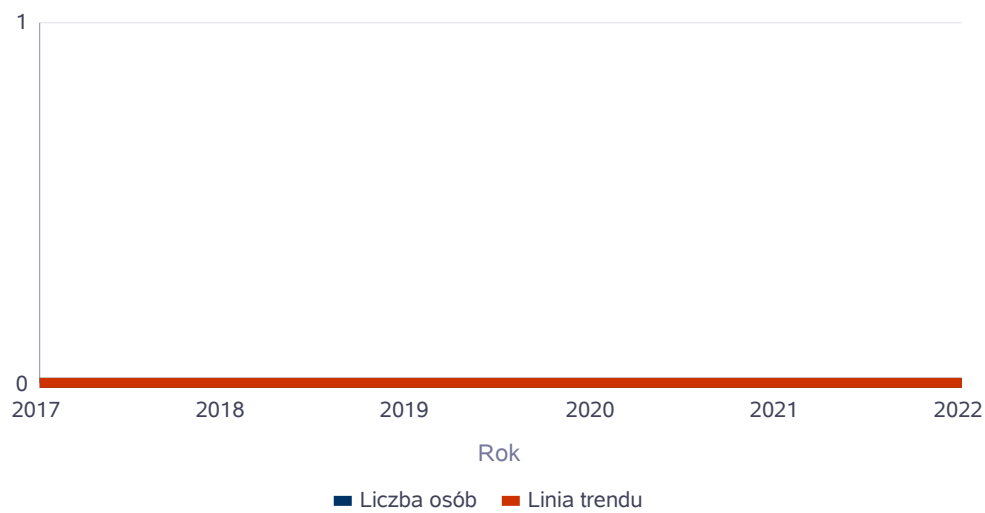
Liczba osób



Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Rok	Liczba osób
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Liczba osób



Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego

Rodzaj	Liczba rodzin w latach					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Poradnictwo specjalistyczne	0	0	0	2	8	1



Wskaźnik pracy socjalnej - wskaźnik obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wskaźnik pracy socjalnej	32,47%	7,14%	79,49%	57,35%	100,00%	99,17%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	154	154	156	136	115	120
Praca socjalna ogółem	50	11	124	78	115	119

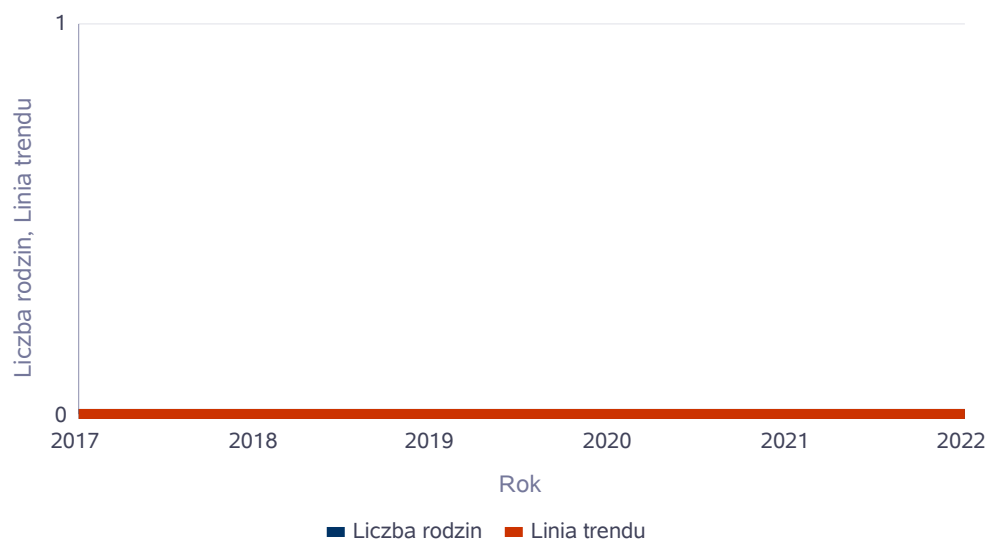
Wskaźnik pracy socjalnej



Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej

Udzielone świadczenia	Liczba rodzin					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Interwencja kryzysowa	0	0	0	0	0	0

Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej

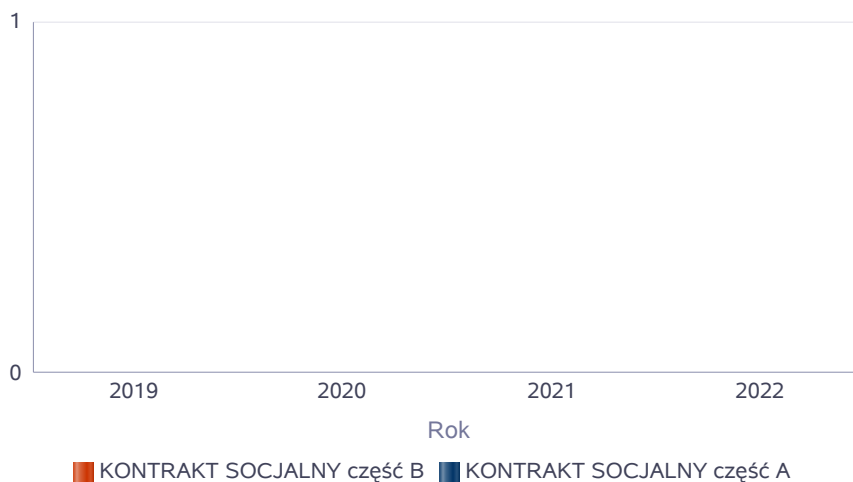


Kontrakt socjalny

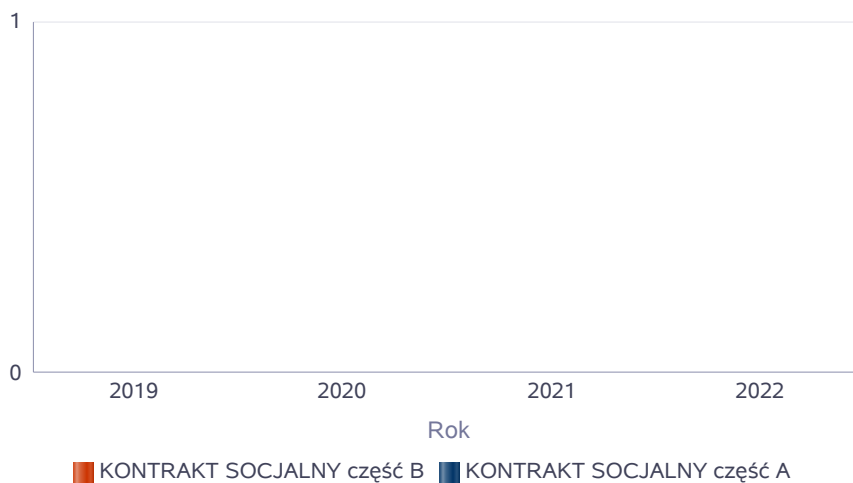
Wskaźnik obliczany jako udział osób objętych kontraktem socjalnym typu A i typu B w ogólnej liczbie osób nim objętych

Rok	Praca socjalna	Liczba kontraktów/projektów	Liczba osób objętych kontraktami/projektami socjalnymi
2019	KONTRAKT SOCJALNY część A	0	0
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2020	KONTRAKT SOCJALNY część A	0	0
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2021	KONTRAKT SOCJALNY część A	0	0
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2022	KONTRAKT SOCJALNY część A	0	0
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0

Liczba kontraktów/projektów

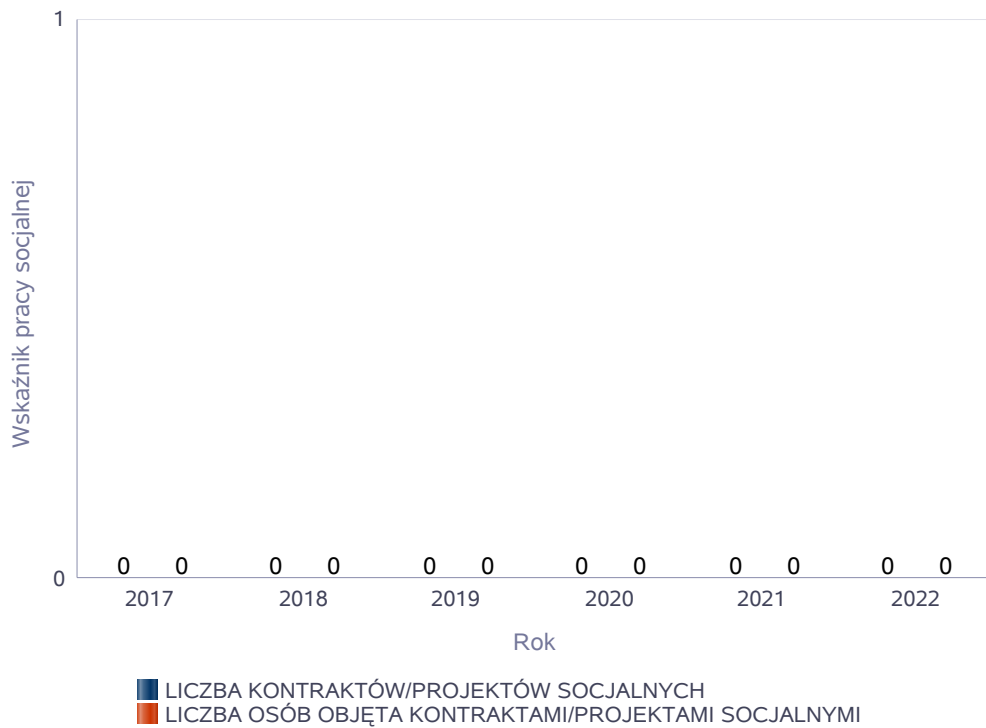


Liczba osób objętych kontraktami/projektami socjalnymi



Liczba projektów społecznych w odniesieniu do liczby osób nimi objętych

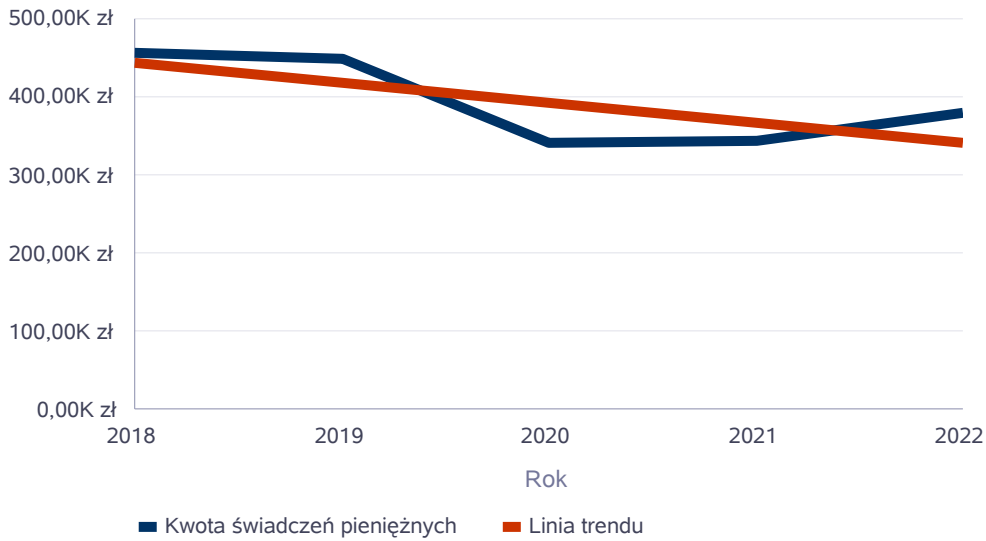
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
LICZBA KONTRAKTÓW/PROJEKTÓW SOCJALNYCH	0	0	0	0	0	0
LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI/PROJEKTAMI SOCJALNYMI	0	0	0	0	0	0



Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej

Rok	Kwota świadczeń pieniężnych
2018	455 603,26 zł
2019	447 853,48 zł
2020	339 740,41 zł
2021	343 189,48 zł
2022	379 863,64 zł

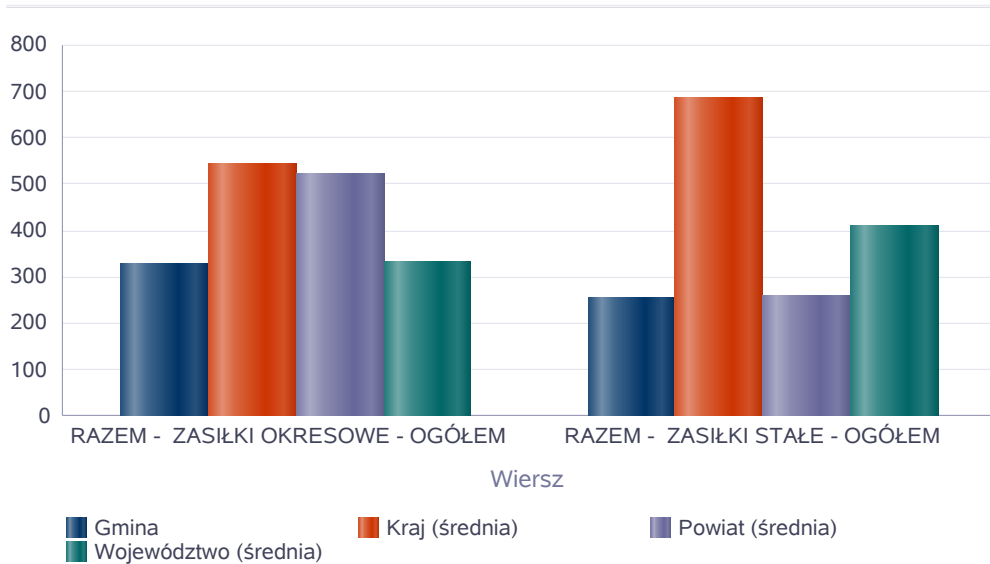
Kwota świadczeń pieniężnych



Podstawowe statystyki dla świadczeń pieniężnych

Poziom	Wiersz	Liczba świadczeń
Gmina	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	328
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	253
Powiat (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	520
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	260
Województwo (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	332
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	409
Kraj (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	544
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	683

Liczba świadczeń



**DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA
w całym okresie sprawozdawczym**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	174	173	170
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	174	173	173
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	108	106	106
Wiek 0-17	4	67	66	66
Wiek produkcyjny *	5	87	87	87
Wiek poprodukcyjny **	6	20	20	20
Liczba rodzin	7	115	120	120
Liczba osób w rodzinach	8	301	308	308
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	87	88	88
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	47	49	49
Wiek 0-17	11	32	34	34
Wiek 18-59	12	46	43	43
Wiek 60 lat i więcej	13	9	11	11
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	174	173	170
Liczba rodzin	15	115	120	125
Liczba osób w rodzinach	16	301	308	315
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	0	0	5
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	0	0	5

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

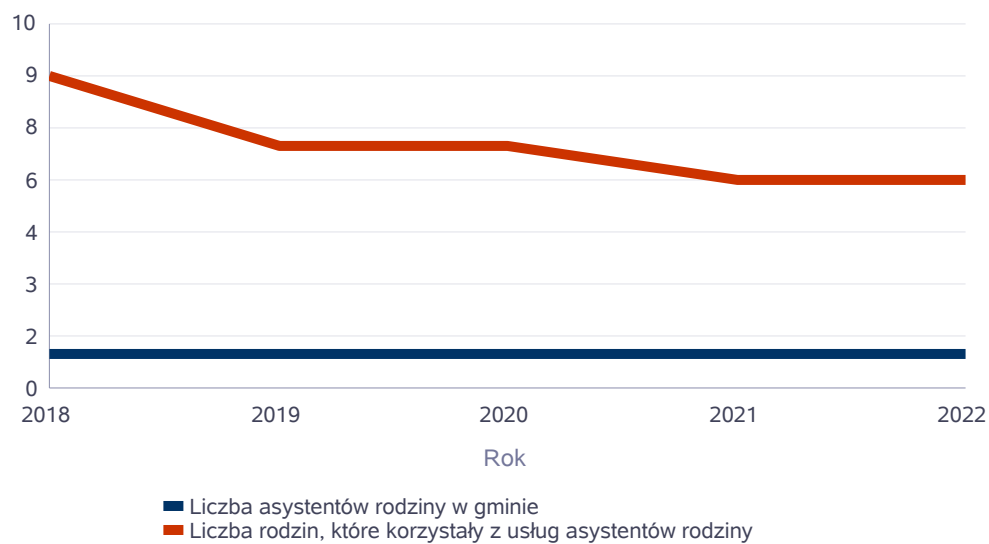
3.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS oraz MOPS, MOPR

Pomoc i wsparcie w Gminie Rudnik z pomocy społecznej w 2022 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 173 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 59 osób. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 8 osób. W gminie zatrudniony jest 1 asystent rodziny, który objął wsparciem 6 rodzin. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w podziale na zasiłki stałe, okresowe oraz celowe, liczby asystentów rodziny, liczby rodzin wspieranych i liczby osób objętych pracą asystenta rodziny.

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny

	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba asystentów rodziny w gminie	1	1	1	1	1
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	9	7	7	6	6

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin



**Dane o osobach korzystających z pomocy i wsparcia
 GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR
 wypełniają wyłącznie gminy i miasta na prawach powiatu
 w całym okresie sprawozdawczym**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
SWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	27	22	22
Kwota świadczeń w złotych	2	168 823	159 424	159 424
W tym: (wiersze 3-6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	21	18	18
Kwota świadczeń w złotych	4	150 513	137 321	137 321
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	6	4	4
Kwota świadczeń w złotych	6	18 310	22 103	22 103
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	53	53	53
Kwota świadczeń w złotych	8	135 521	156 544	156 544
W tym: (wiersze 9-16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	46	45	45
Kwota świadczeń w złotych	10	118 549	129 933	129 933
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	6	10	10
Kwota świadczeń w złotych	12	16 388	23 391	23 391
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	1	1	1
Kwota świadczeń w złotych	14	584	1 495	1 495
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	0	1	1
Kwota świadczeń w złotych	16	0	776	776
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY				
Liczba osób	19	118	55	55
Kwota świadczeń w złotych	20	61 178	63 326	65 000
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"				
Liczba osób	21	51	45	45
Kwota świadczeń w złotych	22	58 550	47 620	47 620
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSIŁEK OGÓLEM				
Liczba osób	25	74	59	59
Kwota świadczeń w złotych	26	39 488	67 345	67 345
W tym: (z wierszy 25 - 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	74	55	55
Kwota świadczeń w złotych	28	39 488	56 725	56 725
W tym (z wierszy 25-26):				
POSIŁEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"				
Liczba osób	29	74	59	59
Kwota świadczeń w złotych	30	39 488	67 345	67 345
W tym (z wierszy 29-30):				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	74	55	55
Kwota świadczeń w złotych	32	39 488	56 725	56 725
SCHRONIENIE - OGÓLEM				
Liczba osób	33	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	34	0	0	0
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba osób	37	1	0	0
Kwota świadczeń w złotych	38	4 400	0	0
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	9	8	8
Kwota świadczeń w złotych	40	263 499	218 831	218 831
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	6	6	6
Liczba rodzin wspierających	42	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	43	1	1	1
Odplatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	19 403	25 652	26 000

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

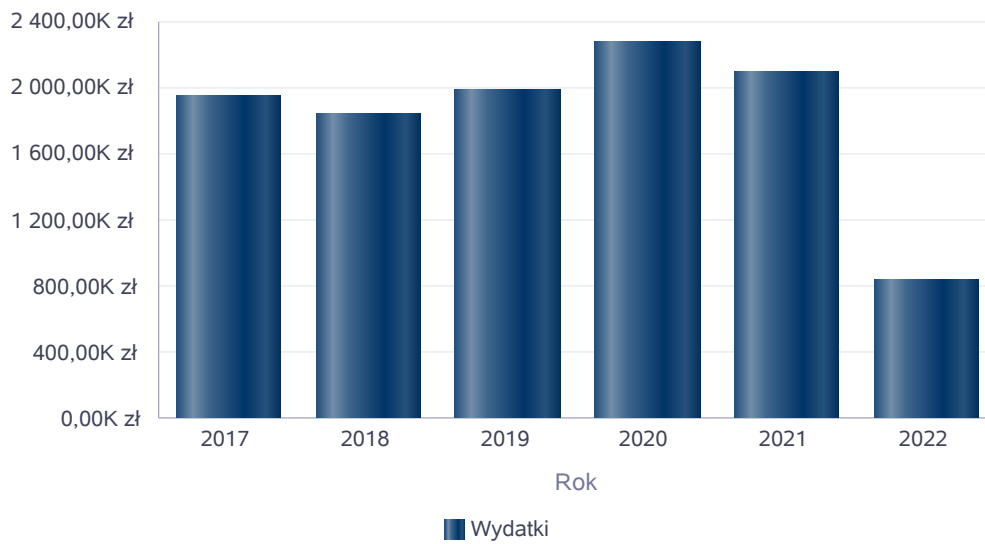
Liczba pobierających w roku oceny świadczenie wychowawcze 500+ wyniosła 233 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta nie zmieniła się. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku wychowawczego wyniosła 840 735 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 1 254 422,20 zł. z uwagi na skrócony okres wypłaty świadczenia przez OPS tj. do dnia 31 maja 2022r. Liczba pobierających w roku oceny zasiłek rodzinny wyniosła 74 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 15 rodzin (co stanowi spadek o 16,85 % w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 318 503,70 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 87 021,34 zł. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin, które otrzymały świadczenie wychowawcze w ciągu roku, kwoty świadczenia wychowawczego w ciągu roku, liczby rodzin i kwoty świadczeń w zakresie zasiłków rodzinnych,

dotatków do zasiłków rodzinnych, jednorazowych dotatków z tytułu urodzenia się dziecka, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, liczby i kwot świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłku pielęgnacyjnego, zasiłku pielęgnacyjnego dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna, świadczeń alimentacyjnych.

Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń

Rok	Wydatki
2017	1 939 997,00 zł
2018	1 831 869,00 zł
2019	1 976 660,00 zł
2020	2 267 618,00 zł
2021	2 092 157,00 zł
2022	840 735,00 zł

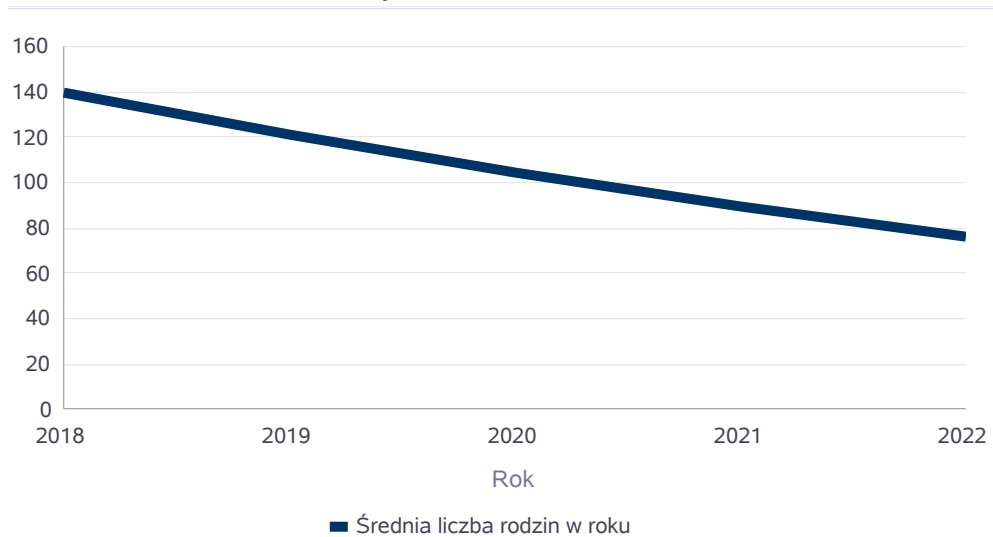
Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń



Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

	Liczba rodzin				
	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	139	121	105	89	77

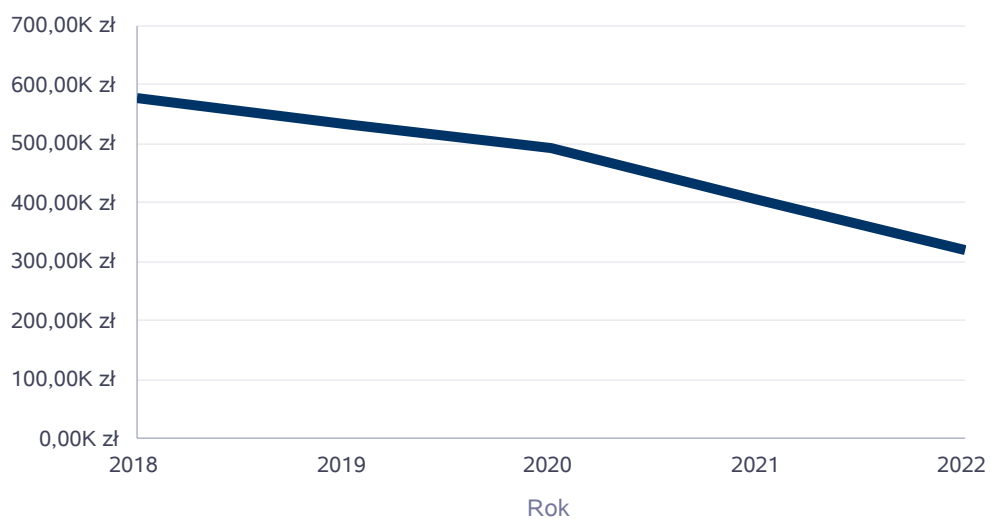
Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami



Kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku

Rok	Kwota
2018	578 729,28 zł
2019	534 333,52 zł
2020	492 671,87 zł
2021	405 525,04 zł
2022	318 503,70 zł

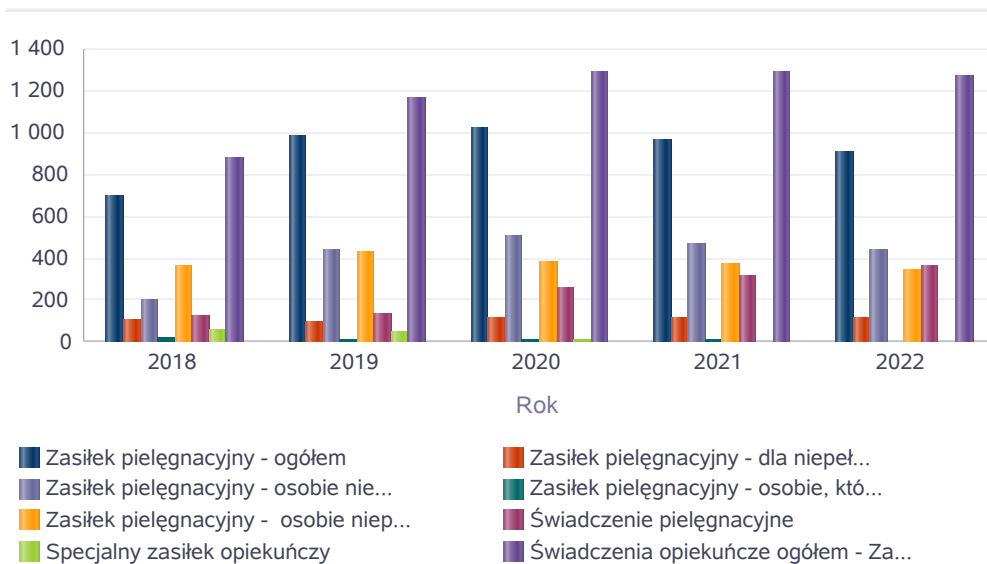
Kwota zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka



Liczba świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna

Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń				
	2018	2019	2020	2021	2022
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	702	986	1 019	964	908
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	108	100	117	114	122
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	205	445	508	466	441
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	23	12	12	10	0
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	366	429	382	374	345
Świadczenie pielęgnacyjne	123	134	262	320	364
Specjalny zasiłek opiekuńczy	58	48	12	3	0
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	883	1 168	1 293	1 287	1 272

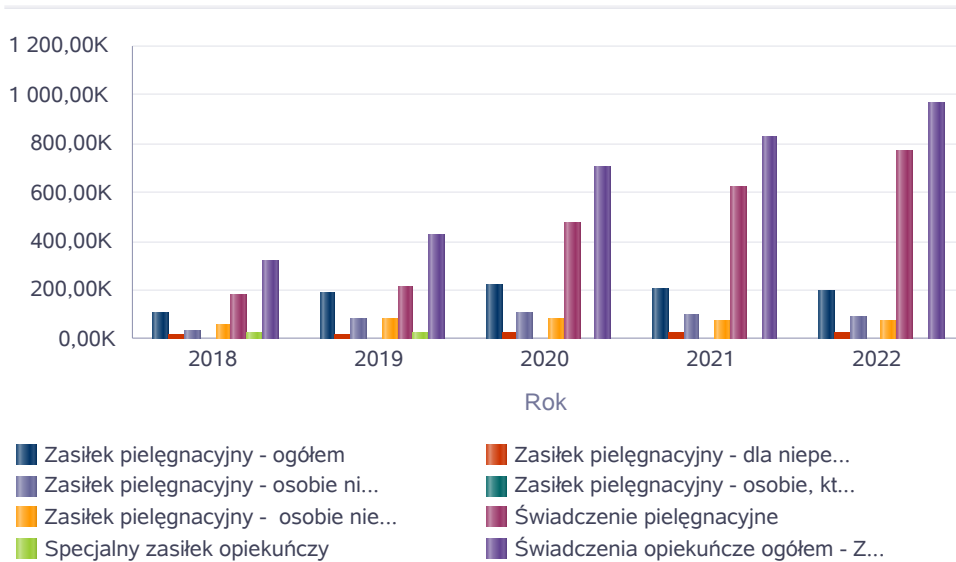
Liczba świadczeń



Kwota świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna

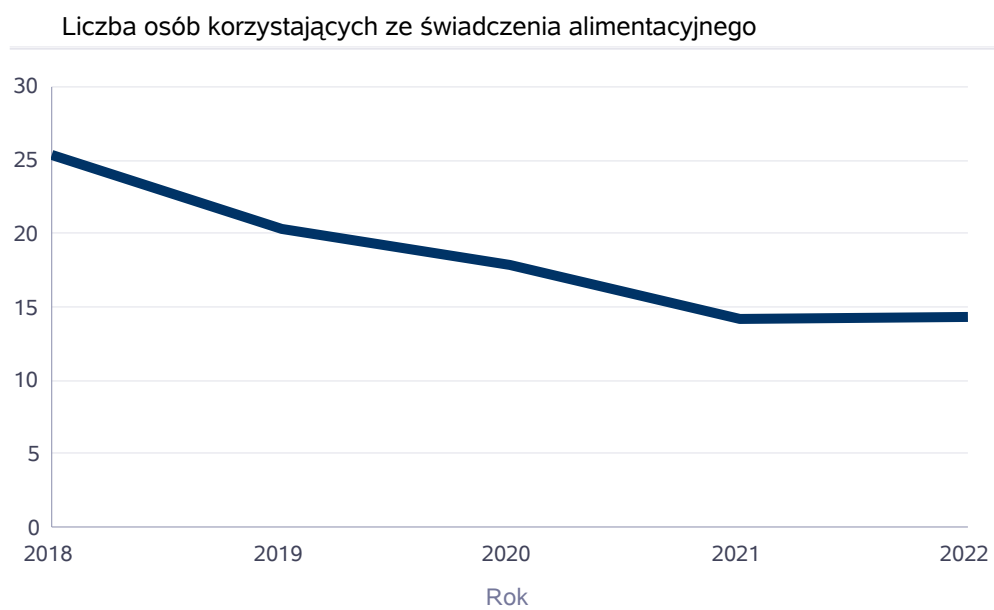
Świadczenia opiekuńcze	Kwota świadczeń				
	2018	2019	2020	2021	2022
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	110 765,00	187 014,00	219 935,00	208 070,00	195 982,00
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	17 057,00	19 006,00	25 250,00	24 606,00	26 332,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	32 338,00	84 422,00	109 647,00	100 582,00	95 185,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	3 613,00	2 271,00	2 590,00	2 158,00	0,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	57 757,00	81 315,00	82 448,00	80 724,00	74 465,00
Świadczenie pielęgnacyjne	181 671,00	212 016,00	477 237,00	621 424,00	768 908,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	30 520,00	29 140,00	7 440,00	1 860,00	0,00
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	322 956,00	428 170,00	704 612,00	831 354,00	964 890,00

Kwota świadczeń



Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

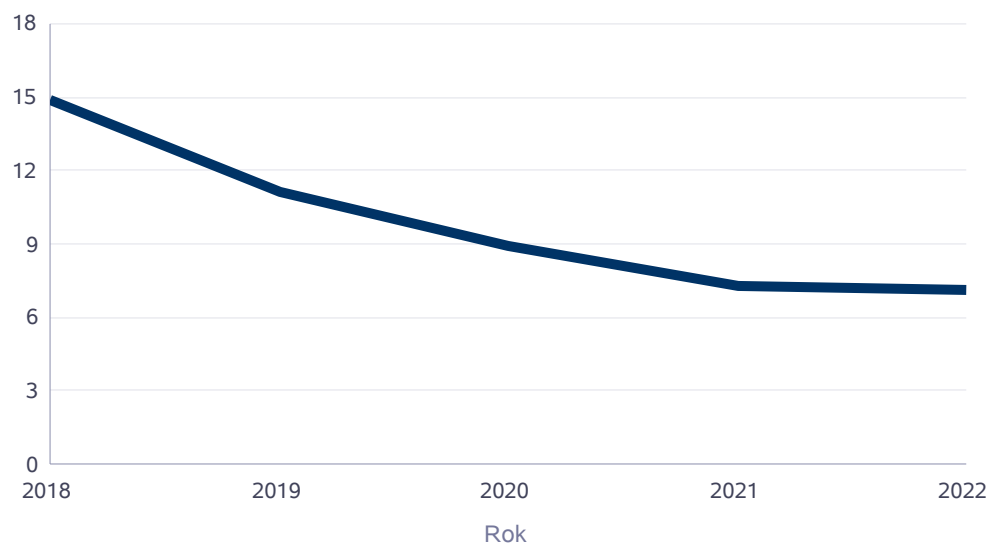
	Liczba osób				
	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	25	20	18	14	14



Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

	Liczba rodzin				
	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	15	11	9	7	7

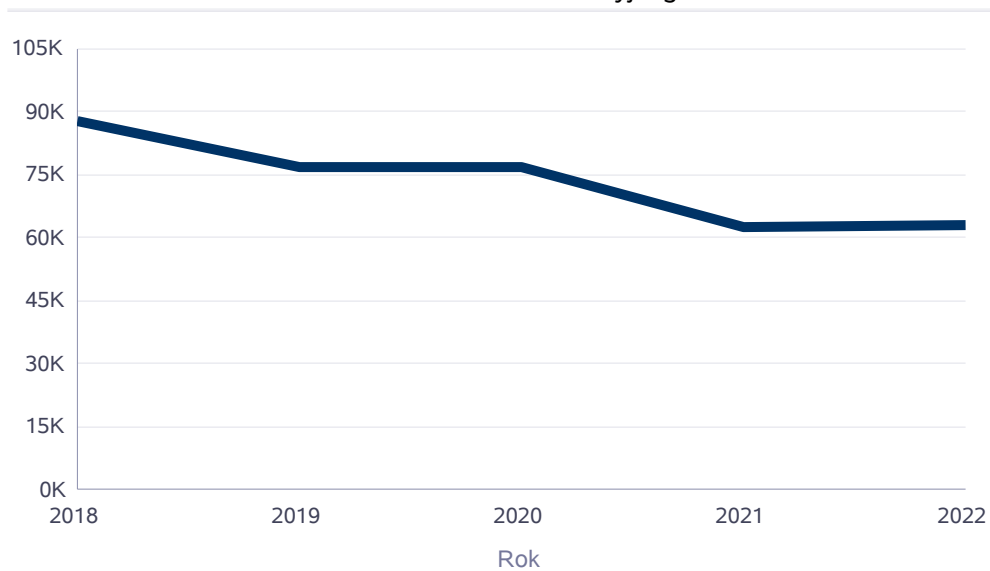
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego



Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych latach [w zł]

	Kwota				
	2018	2019	2020	2021	2022
Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego	87 750	76 850	76 794	62 400	62 950

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego



INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	2	0	0	0
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	4	0	0	0

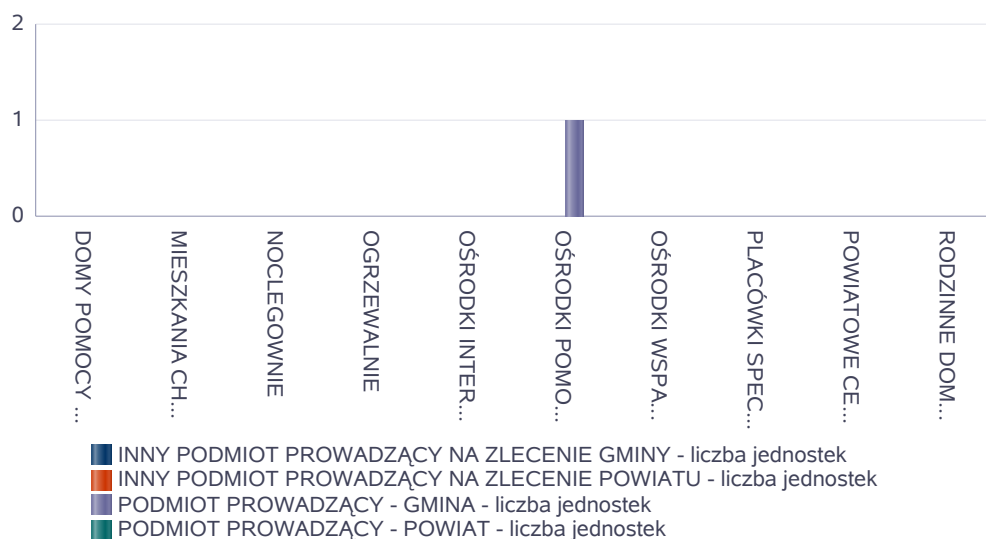
5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

W Gminie Rudnik nie ma instytucji pomocy społecznej finansowanych z budżetu gminy.

Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w podziale na instytucję prowadzącą

Jednostka	INNY PODMIOT PROWADZĄCY NA ZLECENIE GMINY - liczba jednostek	INNY PODMIOT PROWADZĄCY NA ZLECENIE POWIATU - liczba jednostek	PODMIOT PROWADZĄCY - GMINA - liczba jednostek	PODMIOT PROWADZĄCY - POWIAT - liczba jednostek
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM	0	0	0	0
NOCLEGOWNIE	0	0	0	0
OGRZEWALNIE	0	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM		0		0
OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ			1	
OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	0	0	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA OGÓŁEM		0		0
POWIATOWE CENTRA POMOCY RODZINIE				0
RODZINNE DOMY POMOCY	0			

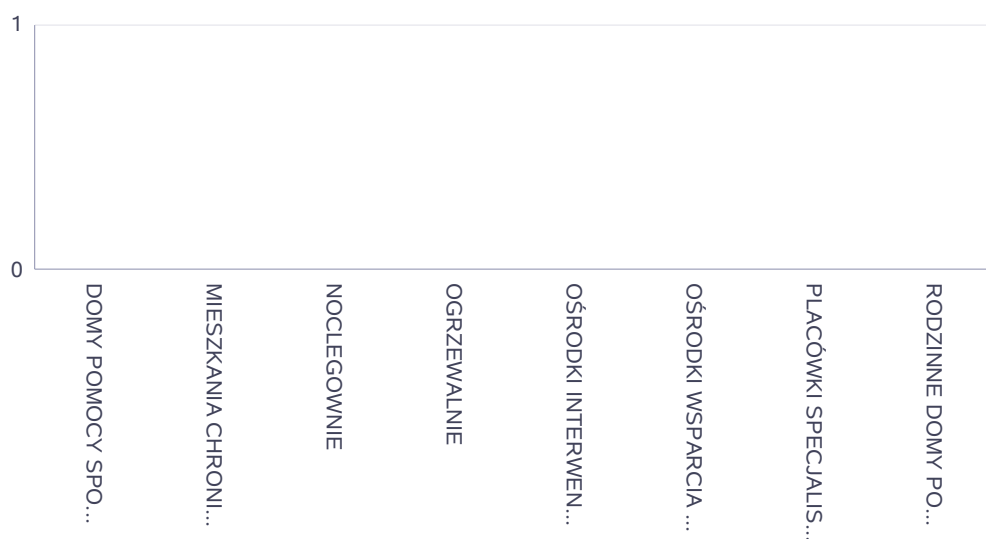
Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej



Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym

Rodzaj placówki	liczba miejsc	liczba osób korzystających
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM	0	0
NOCLEGOWNIE	0	0
OGRZEWALNIE	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM		0
OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA OGÓŁEM		0
RODZINNE DOMY POMOCY	0	0

Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym

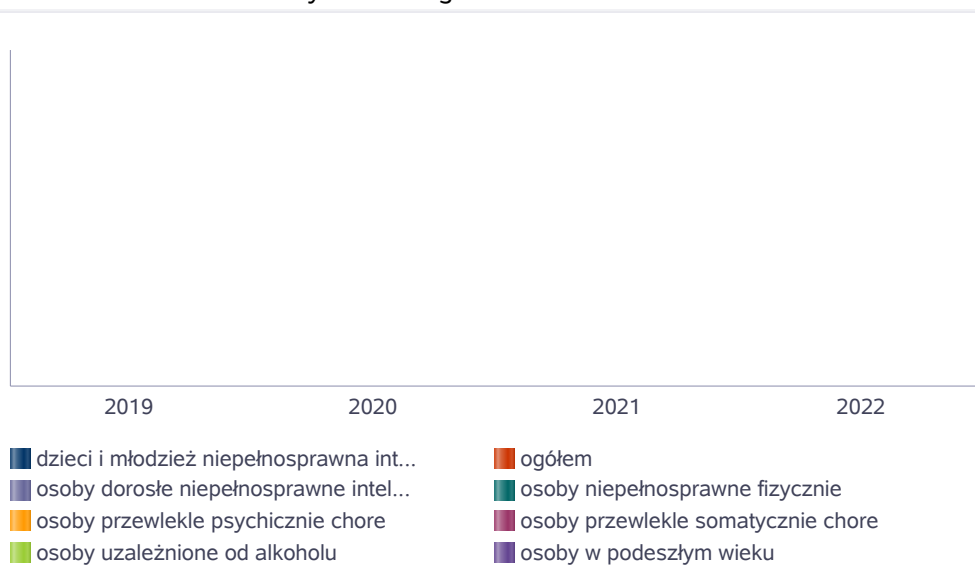


Nasylenie usługami w DPS

Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób umieszczonych w DPS pomnożony przez 100 do sumy liczby osób umieszczonych w DPS i liczby oczekujących

Grupa osób	Wskaźnik nasycenia usługami w DPS-ach wyrażony w %			
	2019	2020	2021	2022
ogółem				
osoby w podeszłym wieku				
osoby przewlekle somatycznie chore				
osoby przewlekle psychicznie chore				
osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie				
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie				
osoby niepełnosprawne fizycznie				
osoby uzależnione od alkoholu				

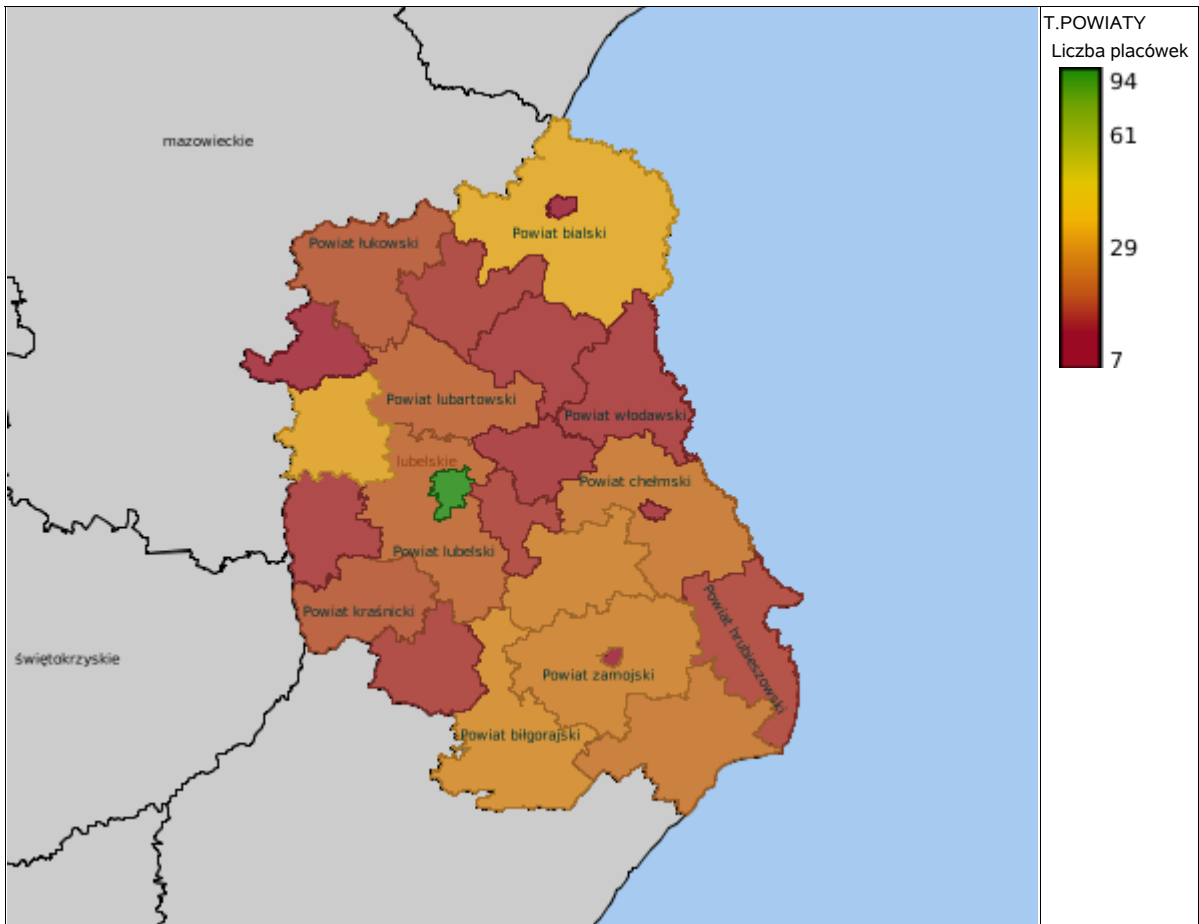
Nasylenie usługami w DPS-ach



Rozmieszczenie jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu ponadgminnym

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZK. CHRO- NIONE OG.	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚR. INTER - WENCJI KRYZYS. OG.	OŚR. POM. SPOŁ.	OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	PLAC. SPEC. PORAD.	POWIAT. CENTRA POM. RODZ.	RODZ. DOMY POM.
Powiat bialski	32	0	2	0	0		19	11			0
Powiat biłgorajski	30	0	5	0	0		14	8			3
Powiat chełmski	24	0	0	0	0		15	9			0
Powiat hrubieszowski	14	0	2	0	0		8	4			0
Powiat janowski	9	0	1	0	0		7	1			0
Powiat krasnostawski	25	0	10	0	0		10	5			0
Powiat kraśnicki	15	0	0	0	0		10	5			0
Powiat lubartowski	18	0	0	0	0		13	5			0
Powiat lubelski	18	0	0	0	0		16	2			0
Powiat m. Biała Podlaska	7	0	1	1	1		1	3			0
Powiat m. Chełm	10	0	4	0	0		1	5			0
Powiat m. Lublin	60	0	15	1	4		1	39			0
Powiat m. Zamość	2	0	0	0	0		1	1			0
Powiat opolski (lubelskie)	10	0	0	0	0		7	3			0
Powiat parczewski	9	0	0	0	0		7	2			0
Powiat puławski	36	1	17	0	0		11	7			0
Powiat radzyński	12	0	0	0	0		8	4			0
Powiat rycki	6	0	0	0	0		6	0			0
Powiat tomaszowski (lubelskie)	22	0	4	1	1		13	3			0
Powiat włodawski	9	0	0	0	0		8	1			0
Powiat zamojski	21	0	2	0	0		15	4			0
Powiat łukowski	14	0	0	0	0		11	3			0
Powiat łęczyński	9	0	0	0	0		6	3			0
Powiat świdnicki (lubelskie)	7	0	0	0	0		5	2			0

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZK. CHRO - NIONE OG.	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚR. INTER - WENCJI KRYZYS. OG.	OŚR. POM. SPOŁ.	OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	PLAC. SPEC. PORAD.	POWIAT. CENTRA POM. RODZ.	RODZ. DOMY POM.
Powiat bialski	10	4	4	0	0	0		1	0	1	
Powiat biłgorajski	4	2	0	0	0	1		0	0	1	
Powiat chełmski	4	3	0	0	0	0		0	0	1	
Powiat hrubieszowski	1	0	0	0	0	0		0	0	1	
Powiat janowski	4	1	1	0	0	0		1	0	1	
Powiat krasnostawski	6	4	1	0	0	0		0	0	1	
Powiat kraśnicki	5	3	0	0	0	0		1	0	1	
Powiat lubartowski	5	3	0	0	0	0		1	0	1	
Powiat lubelski	6	2	0	0	0	1		2	0	1	
Powiat m. Biała Podlaska	0	0	0	0	0	0		0	0	0	
Powiat m. Chełm	0	0	0	0	0	0		0	0	0	
Powiat m. Lublin	34	7	11	0	0	1		14	1	0	
Powiat m. Zamość	5	1	2	0	0	1		1	0	0	
Powiat opolski (lubelskie)	2	0	0	0	0	0		1	0	1	
Powiat parczewski	3	1	0	0	0	1		0	0	1	
Powiat puławski	4	0	2	0	0	0		1	0	1	
Powiat radzyński	1	0	0	0	0	0		0	0	1	
Powiat rycki	3	1	0	0	0	0		1	0	1	
Powiat tomaszowski (lubelskie)	6	2	0	0	0	1		2	0	1	
Powiat włodawski	3	1	0	0	0	0		1	0	1	
Powiat zamojski	10	4	0	0	0	1		4	0	1	
Powiat łukowski	6	3	0	0	0	0		1	1	1	
Powiat łęczyński	2	0	0	0	0	0		1	0	1	
Powiat świdnicki (lubelskie)	7	3	0	0	0	1		2	0	1	



ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	0
Liczba osób korzystających	2	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	0	0	0
W TYM (z wierszy 1-6, dotyczy wierszy 7-27):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	0	0	0
Liczba osób korzystających	8	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	9	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	0	0	0
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	0	0	0
Liczba osób korzystających	19	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	0	0	0
OGRZEWAŁNIE				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	0	0	0
Liczba osób korzystających	33	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	34	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	36	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY i WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	0
Liczba osób korzystających	2	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	3	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	0	0	0
Liczba osób korzystających	9	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	10	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM (powiatowe)				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	0	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA (powiatowe)				
Liczba osób korzystających	16	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	0	0	0
Liczba osób korzystających	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUNCZO-WYCHOWAWCZE OGÓLEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	X	X	X
Liczba osób korzystających	24	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	X	X	X
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	X	X	X
Liczba osób korzystających	28	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	X	X	X
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	0	0	0
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
Spółdzielnie socjalne dla których JST jest założycielem lub członkiem	Liczba spółdzielni socjalnych	1	0	0	0
	Liczba osób zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (ogółem wg stanu na 31 grudnia danego roku)	2	0	0	0
	W tym, z wiersza powyżej, liczba osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych, zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
	Liczba organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie JST	4	0	0	0

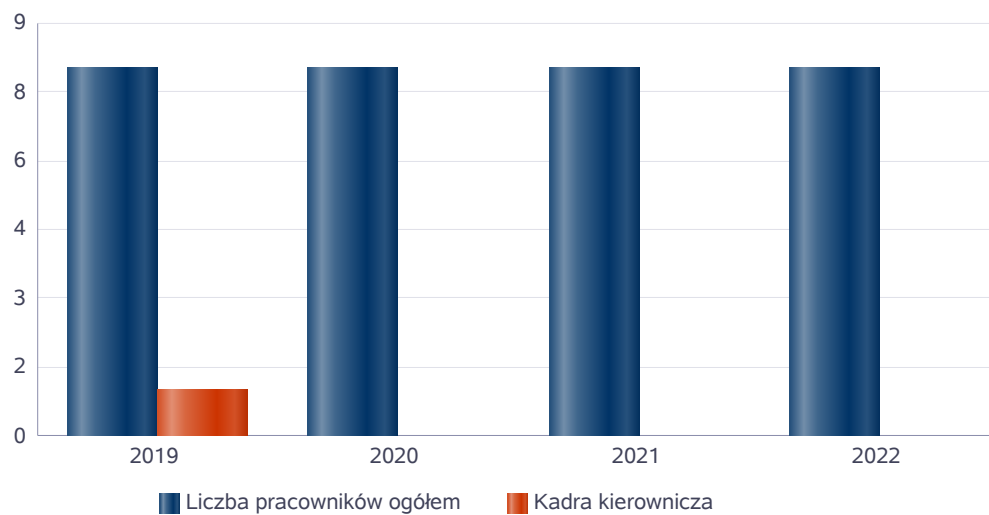
6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

W roku oceny, kadra ośrodka pomocy społecznej liczyła 8 osób w tym: kadra kierownicza 1 osoba, pracownicy socjalni 3 osoby (w tym 1 osoba na 1/2 etatu) pozostali pracownicy 4 osób. Spośród zatrudnionych w ośrodku pomocy społecznej 6 pracowników posiada wykształcenie wyższe. Specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 1 pracownik socjalny. Wśród pracowników 1 osoba posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej. Poniżej prezentujemy w formie graficznej szczegółowe dane dotyczące liczby pracowników jednostki w tym: kadry kierowniczej, pracowników socjalnych, wskaźnika specjalizacji pracowników socjalnych.

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione

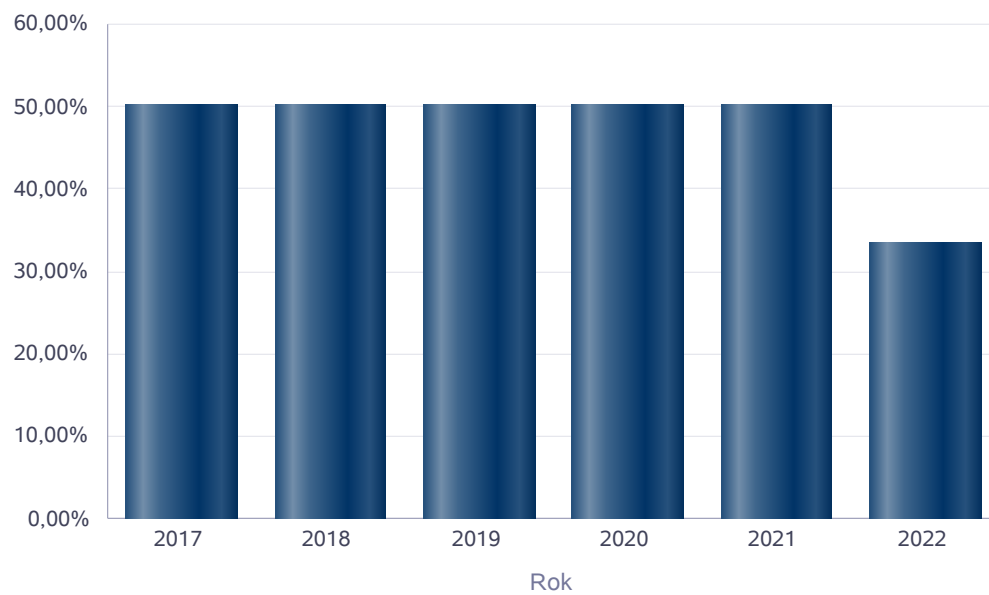
Zatrudnieni	Liczba osób			
	2019	2020	2021	2022
Ogółem we wszystkich rodzajach placówek	7	8	8	8
Kierownicy, dyrektorzy, zastępcy	1	1	1	1

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione



Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej

Rok	Wskaźnik
2017	50,00%
2018	50,00%
2019	50,00%
2020	50,00%
2021	50,00%
2022	33,33%



Czy ośrodek spełnia ustawowy warunek 1 pracownik socjalny na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin korzystających z pracy socjalnej i czy zatrudnia co najmniej 3 pracowników socjalnych

Rok	Czy spełniony warunek ustawowy dot. pracowników socjalnych	Liczba mieszkańców wg GUS	Liczba rodzin w gminie korzystająca z pracy socjalnej	Liczba pracowników socjalnych
2018	Tak	3 019	11	2
2019	Tak	3 042	124	2
2020	Tak	2 988	78	2
2021	Nie	2 954	115	2
2022	Tak	2 755	119	3

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

Staż w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudniku odbywała 1 osoba, która następnie została zatrudniona na okres pół roku w wymiarze 1/2 etatu. Ponadto na umowę zlecenie było zatrudnionych 5 opiekunek świadczących usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania podopiecznych .
W roku 2022 Ośrodek ponownie przystąpił do realizacji Programu Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej - edycja 2022. wsparciem zostało objętych 7 mieszkańców Gminy Rudnik , zostało zatrudnionych 7 Asystentów Osobistych Osób niepełnosprawnych w ramach umowy o świadczenie usług.

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

W Gminie Rudnik środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2022 roku

6 768 001 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 1 789 908,27 zł. (co stanowi 26 %). W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 2 531 007 zł. co stanowi 37 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 1 537 378 zł. co stanowi 23 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 851 - Ochrona zdrowia wydatkowano 31 644 zł. W dziale 854 - Edukacja i opieka wychowawcza wydatkowano 93 696 zł. co stanowi 1 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (dodatek węglowy i dodatek dla gospodarstw domowych) wydatkowano kwotę 2 574 276,00 zł. co stanowi 38% wydatków w zakresie polityki społecznej. Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe : dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej , dział 855 - Rodzina , dział 852 - Pomoc społeczna . najmniej środków zostało przeznaczonych na ochronę zdrowia.

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO



- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ
- 855 - RODZINA
- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA
- 851 - OCHRONA ZDROWIA

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W OPS / PCPR



- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ
- 855 - RODZINA
- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 851 - OCHRONA ZDROWIA
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO ZADANIA WŁASNE I ZADANIA ZLECONE - w złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	4 960 642	6 767 901	2 956 737
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	4 837 116	6 642 561	2 831 437
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	1 000	1 000	1 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	23 619	30 644	31 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	0	0	0
852 - POMOC SPOŁECZNA				
85202 - Domy pomocy społecznej	7	263 499	218 831	225 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	263 499	218 831	225 000
85203 - Ośrodki Wsparcia	9	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	0	0	0
85205 - Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	11	1 200	349	1 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	1 200	349	1 000
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	13	14 929	14 237	15 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	14 929	14 237	15 000

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	156 425	172 250	180 000
w tym: w budżecie OPS	16	156 425	172 250	180 000
85215 - Dodatki mieszkaniowe	17	0	0	0
w tym: w budżecie OPS	18	0	0	0
85216 - Zasiłki stałe	19	168 822	159 424	159 000
w tym: w budżecie OPS	20	168 822	159 424	159 000
85218 - Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	21	X	X	X
w tym: w budżecie PCPR	22	X	X	X
85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej	23	328 395	394 950	394 950
w tym: w budżecie OPS	24	328 395	394 950	394 950
85220 - Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	4 051	4 026	4 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	4 051	4 026	4 000
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	44 425	45 459	40 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	44 425	45 459	40 000
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	98 000	116 873	125 000
w tym: w budżecie OPS	30	98 000	116 873	125 000
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 - Pozostała działalność	39	27 425	410 879	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	27 425	410 879	0
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	0	2 574 276	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	0	2 574 276	0
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	92 707	88 396	88 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	6 200	5 300	5 300
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 - RODZINA				
85501 - Świadczenie wychowawcze	53	2 109 993	843 520	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	2 109 993	843 520	0
85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	1 533 678	1 597 501	1 597 501
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	1 533 678	1 597 501	1 597 501
85504 - Wspieranie rodziny	57	51 421	58 137	58 137
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	51 421	58 137	58 137
85516 - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85516 - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85516 - Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 - Rodziny zastępcze	65	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	0	0	0
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	0	0	0
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	69	34 853	31 849	31 849
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	34 853	31 849	31 849
85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urlopie wychowawczym, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	0	0	0
85578 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	73	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	74	0	0	0

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej polega na realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, udziału w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych. W roku oceny Gmina Rudnik nie uczestniczyła w projektach z EFS czy też konkursach z MRIPS jak również nie realizowała programów osłonowych.

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

W Gminie Rudnik nie zlecano organizacjom pozarządowym w trybie działalności pożytku publicznego umów/zleceń czy też w trybie zamówień publicznych.

10. Wnioski końcowe

Ocena zasobów pomocy społecznej dla Gminy Rudnik za 2022 rok została przygotowana na podstawie danych zebranych przez Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS. Dane z oceny umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań aktywizujących jednostki samorządu terytorialnego w obszarze usług społecznych. Zawarte w niej informacje są materiałem poglądowym mającym ułatwić władzom gminy podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w zakresie polityki społecznej w kolejnym roku i stały się podstawą do sformułowania poniższych wniosków i rekomendacji.

Z przeprowadzonej analizy wynika, iż stopniowo zwiększa się w strukturze demograficznej udział osób starszych, co wymaga zintensyfikowania działań w zakresie pomocy i wsparcia dla tej kategorii wiekowej. Starzejące się społeczeństwo, a co za tym idzie wzrastająca liczba osób z niepełnosprawnościami, często też niewydolność opiekuńcza rodzin wobec dorosłych osób niesamodzielnych, wymaga wysokich nakładów finansowych na zapewnienie opieki całodobowej lub dziennego wsparcia.

Osobom, które ze względu na swój stan zdrowia i wiek nie są w stanie samodzielnie funkcjonować i zaspokajać podstawowych potrzeb życiowych, gmina zapewnia usługi opiekuńcze. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania to zadanie własne gminy.

Opłatność ponoszona przez gminę za pobyt mieszkańców w DPS pomimo, iż zmalała w porównaniu z rokiem ubiegłym nadal jest wysoka i znacząco obciąża budżet gminy. Opłacanie pobytu mieszkańca w DPS jest znacznie droższą formą wsparcia niż realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Zauważalny jest także wzrost liczby rodzin, których członkowie (w tym dzieci) długotrwale chorują lub są osobami z niepełnosprawnościami. Wskazane jest zabezpieczenie środków na usługi opiekuńcze dla osób, które z powodu wieku, choroby i innych przyczyn wymagają pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych.

Istnieje potrzeba rozwoju budownictwa socjalnego, mieszkań chronionych lub adaptacji istniejących pomieszczeń w zasobie gminy na pomieszczenia mieszkalne, w celu zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych osób o niskich dochodach czy też z niepełnosprawnościami. Zapewnienie tymczasowego pomieszczenia, miejsca w noclegowni, schronisku lub innej placówce to zadanie własne gminy.

Istnieje również konieczność rozszerzenia zakresu pracy z rodzinami dotkniętymi przemocą domową, uruchomienie szkół dla rodziców, organizowanie szkoleń i warsztatów związanych z funkcjonowaniem rodziny i prowadzeniem gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach z problemem alkoholowym i przemocą.

Należy nadal kontynuować zatrudnienie asystenta rodziny i zabezpieczyć środki finansowe na działalność asystenta jako skutecznej formy wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze. Prognozy dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwagi na bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności oraz przemocy w rodzinie, mówią o wzroście liczby takich rodzin. Aby zapobiegać sytuacjom, w których dzieci z powodu panujących w rodzinie dysfunkcji były umieszczane w rodzinach zastępczych, w których gminy częściowo partycypuje w kosztach utrzymania dziecka w pieczy zastępczej należy wspomagać rodziny w miejscu zamieszkania, co jest jednym z zadań asystenta rodziny.

Ponadto należy również kontynuować usługę realizowaną w ramach Programu "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" jako formę i usługę specjalistyczną w rehabilitacji społeczno - zawodowej i edukacyjnej osób z niepełnosprawnościami, mającą na celu pobudzenie ich samodzielności i aktywności jak również jako formę odciążenia opiekunów osób niepełnosprawnych.

Gmina całkowicie zabezpiecza potrzeby związane z ilością miejsc w przedszkolach i szkołach. Problemem na przyszłość wydaje się być to, że "inwestycje" gminy w młodzież nie przyniosą większych korzyści dla samej gminy, gdyż młodzież po ukończeniu edukacji w coraz większym opuszcza gminę, przenosi się do atrakcyjniejszych miejscowości lub nawet za granicę państwa. Brak perspektyw zatrudnienia jest główną przyczyną migracji młodych mieszkańców do większych, oferujących możliwość atrakcyjnego zatrudnienia miejscowości.

Pomimo poprawy sytuacji globalnie na rynku pracy bezrobocie nadal jest główną przyczyną udzielania pomocy i wsparcia przez OPS na terenie Gminy Rudnik.

Spowodowane jest to głównie brakiem liczących się pracodawców na terenie samej gminy jak i brakiem możliwości dojazdu w odpowiednich porach komunikacją publiczną do pracy.

Przeciwdziałaniem temu zjawisku mogłaby być promocja i wsparcie ze strony gminy dla samozatrudnienia, stwarzanie przyjaznych warunków do uruchamiania małej działalności gospodarczej, lub inwestycji większych podmiotów gospodarczych, np: w przetwórstwo rolne, turystykę, itp.